

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2018/19:3

Fredagen den 5 oktober

**§ 1 Beslut om generell rätt till närvaro för tjänstemän vid
utskottsavdelningen och sekretariatet för EU-samordning vid EU-
nämndens sammanträden.**

Inga uppteckningar gjordes. Se protokoll 2018/19:3.

§ 2 Miljö
Statsrådet Isabella Lövin
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
miljö den 9 oktober 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar gamla och nya ledamöter välkomna och hälsar statsrådet Isabella Lövin med medarbetare välkomna.

Vi går direkt in på dagordningspunkt 5, Slutsatser om förberedelserna inför mötena inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar.

Anf. 2 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Jag önskar EU-nämnden god morgon. Det är roligt att se alla och en del för första gången, i alla fall här.

Jag ska redogöra för punkten om rådsslutsatser om EU:s gemensamma position inför klimattoppmötet COP 24.

I Parisavtalet och besluten från 2015 fastslogs att vägledning och regler ska utvecklas, som tydliggör hur detta avtal ska följas upp och genomföras. Detta regelverk ska det nu beslutas om på det 24:e partsmötet om klimatkonventionen i Katowice i Polen i december.

I Katowice kommer även den så kallade Talanoadialogen att äga rum. Dialogen är central för att skapa ett globalt politiskt tryck för att öka ambitionen i det globala klimatarbetet, exempelvis genom ländernas åtagande för utsläppsminskningar som ska läggas fram eller revideras år 2020.

Dagen före miljørådet förväntas FN:s klimatpanel presentera sin specialrapport om 1 ½-gradersmålet, att försöka begränsa den globala uppvärmningen till 1 ½ grad.

Vi vet redan nu att rapporten kommer att bekräfta det som vi har befarat, nämligen att världen måste ställa om till ett klimatvänligt samhälle i en aldrig tidigare skådad takt; det behöver gå mycket fortare än vi ser nu om vi ska undvika de allvarligaste klimateffekterna.

Regeringens syn är att EU som ledare i det globala klimatarbetet måste svara upp mot denna utmaning. EU måste visa en vilja att minska utsläppen ännu mer.

Sverige har i förhandlingarna om rådsslutsatser fått gehör för fler prioriteringar. Bland annat har Sverige fått gehör för att Klimatpanelens kommande specialrapport om Talanoadialogen ska vara utgångspunkt för alla parter när de ska se över ambitionen i sina nationella klimatåtaganden före 2020. Vidare har Sverige fått gehör för att EU ska verka för ett robust och dynamiskt regelverk för genomförandet av Parisavtalet.

Regeringen anser att förslaget till rådsslutsatser ger en bra grund för att EU ska kunna vara pådrivande i dessa frågor under partsmötet och föreslår därför att Sverige ska ställa sig bakom ordförandeskapets förslag till slutsatser.

Jag vill tillägga att det efter behandlingen i Coreper står klart att ett par frågor fortfarande återstår att komma överens om på miljørådet. I dessa diskussioner föreslår regeringen att Sverige på miljørådet ska verka för att följande ståndpunkter beaktas i slutsatserna:

För det första vill regeringen se ett tydligt ställningstagande om att EU avser att se över sitt nationella utsläppsminskningstagande, NDC, före 2020 i ljuset av resultatet från Talanoadialogen och FN:s klimatpanels specialrapport. Man har redan i Parisavtalet kommit överens om att alla parter ska göra så.

För det andra anser regeringen att EU ska driva på för att alla parter nationella åtaganden ska ha en gemensam tidsram från 2030. Tidsramen för ländernas åtaganden bör vara i linje med Parisavtalets femåriga ambitionscykel med den så kallade globala översynen som ska äga rum vart femte år från 2023. Detta är en linje som drivs av merparten av länderna inom klimatkonventionen, men EU saknar ännu så länge ståndpunkt i denna fråga. Dessa två saker ämnar vi driva på rådet.

Anf. 3 JENS HOLM (V):

Detta klimattoppmöte är det viktigaste som sker under året. Precis som Isabella Lövin säger är det på detta klimattoppmöte som vi kan följa upp om vi ligger i linje med Parisavtalet och också se till att alla parter höjer sina ambitionsnivåer. Det vet vi att vi behöver göra. Vi kan vara rätt säkra på att det är bland annat det som IPCC kommer att konstatera.

Fru ordförande! Jag måste säga att jag tycker att den svenska positionen detta år är mycket tunn. Det sägs ingenting i den svenska positionen om viktiga saker som tekniköverföring och ny teknik till utvecklingsländerna. Jag uppskattar att ministern säger att vi behöver justera EU:s position och ha en ambitiösare position. Men det vore bra om Sverige kunde vara ett land som kan peka på hur mycket mer som EU behöver minska sina utsläpp. Jag undrar om den svenska regeringen har någon ståndpunkt där och hur mycket mer som EU behöver minska sina utsläpp, exempelvis till 2030.

Jag undrar också om var genusfrågan finns i den svenska positionen. Den har Sverige tidigare drivit på dessa klimattoppmöten, och jag tycker att det är synd att den inte finns med nu.

Sedan gäller det också den otroligt viktiga frågan om klimatfinansiering, som jag vet att finansministrarna äger. Men det kan inte förhindra klimatministern att lyfta fram frågans vikt och berätta att om vi inte får fram adekvata summor till utvecklingsländerna, så att de kan anpassa sig och minska sina utsläpp, är det stor risk att hela förtroendet bryts i dessa förhandlingar. Jag är förvånad över att ministern inte säger någonting om klimatfinansiering. Jag vore tacksam för svar på dessa frågor.

Anf. 4 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag tackar Jens Holm för viktiga påpekanden och frågor. Naturligtvis är klimatfinansieringen en helt avgörande och viktig del i klimatförhandlingarna. Här har Sverige hela tiden varit ett föredöme, skulle jag vilja säga, i dessa frågor. 100 miljarder dollar ska finnas till utvecklingsländerna från och med 2020, och Sverige är ett av de länder som ligger längst fram när det faktiskt gäller att bidra med klimatfinansieringen.

När det gäller hur dessa frågor är uppdelade inom EU och de olika rådskonstellationerna är det precis som Jens Holm säger, nämligen att klimatfinansieringen ska behandlas av Ekofin den 6 november genom råds-

slutsatser. Jag får hänvisa till finansministern, som kommer att informera EU-nämnden inför det kommande Ekofinmötet den 6 november om regeringens förslag till position inför detta möte.

Sverige har drivit på om tekniköverföring inom EU:s förhandlingsposition. Det är en viktig beståndsdel.

När det handlar om ambitionsökningen till 2030 är regeringens position att EU ska höja sin ambition till att minska utsläppen med 55 procent. Detta har vi delgivit riksdagen genom bland annat klimatskrivelsen. Det är också någonting som Miljömålsberedningen har ställt sig bakom. I detta sammanhang kan jag tillägga att Sveriges nationella mål för utsläppsminskningar är mycket mer ambitiöst än så. Det är därför mycket rimligt att vi ska driva på att EU ska öka sina ambitioner. Det kommer i praktiska termer inte att innebära att vi så att säga åtar oss mer än vi redan har gjort nationellt genom klimatlagen och Miljömålsberedningens utmärkta arbete, där vi åtar oss att minska utsläppen med 63 procent till 2030.

När det gäller genusfrågan är vi en feministisk regering, och vi driver i samtliga sammanhang jämställdhetsfrågor. När det handlar om klimatanpassningspengar och finansieringspengar har vi bland annat drivit och framgångsrikt också fått igenom en jämställdhetsstrategi i Gröna klimatfonden, där Sverige verkligen har varit avgörande för att detta ska komma till stånd.

Anf. 5 JENS HOLM (V):

Vi anmäler avvikande mening, och jag hänvisar till den avvikande mening som vi har från miljö- och jordbruksutskottet. Den bygger på att vi vill ha mycket ambitiösare nivåer än de som finns i den svenska positionen. Vi tycker att det är synd att den svenska positionen är så generell att den inte innehåller dessa frågor om tekniköverföring, klimatfinansiering, genus och exakt hur mycket mer vi vill att EU ska minska sina utsläpp. Vi välkomnar minus 55 procent, även om vi i Vänsterpartiet har ett ännu lite högre mål. Men om man vill uppnå det tycker jag att man tydligt måste säga det på mötet. Det måste framgå av positionen, men det gör det inte.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Det finns inga övriga frågor som statsrådet vill ta upp. Då tackar vi statsrådet för i dag.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statsrådet Karolina Skog med medarbetare till EU-nämnden för första gången den här mandatperioden.

Vill statsrådet säga något om återrapporten?

Anf. 8 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Nej, jag har inga ytterligare kommentarer.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Ingen i nämnden verkar heller ha någon fråga om återrapporten.

Låt oss då gå över till informationen och samrådet inför mötet. Det är först dagordningspunkt 3.

Anf. 10 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ordförande! Vid miljørådets möte ska vi hantera kommissionens förslag om nya koldioxidkrav för lätta fordon.

Inför mötet den 9 oktober har det österrikiska ordförandeskapet föreslagit att rådet ska anta en allmän inriktning om de nya koldioxidkraven för personbilar och lätta nyttofordon för 2025 respektive 2030. Till rådsmötet har ordförandeskapet därför presenterat ett kompromissförslag. Det innehåller tre förändringar jämfört med rådsmötet i juni.

Det första förslaget är att målnivån till 2030 höjs för personbilar från kommissionens förslag om 30 procent till 35 procents reduktion jämfört med 2021. Målnivåerna för lätta nyttofordon förslår man dock ska behållas.

Vidare föreslår man att incitamenten för personbilar med låga utsläpp i form av rabatt på det specifika utsläppskravet stärks. Detta görs genom att en lågutsläppsbil med utsläpp om max 50 gram koldioxid per kilometer ska räknas som en halv bil i stället för noll.

Metoden för hur utsläppsnivån för 2021 ska beräknas skärps genom att utsläppen ska baseras på de av godkännande myndigheter uppmätta värdena i stället för de värden som deklarerats av tillverkaren.

Mellan medlemsländerna finns framför allt oenighet vad gäller målnivåerna för koldioxidkraven. Det finns en stor grupp medlemsstater som verkar för att höja koldioxidkraven från 15 procents till 20 procents reduktion 2025 och från 30 procent, som är kommissionens förslag, till 40 procent till 2030. En icke blockerande minoritet verkar för lägre målnivåer, omkring 20 procents reduktion till 2030.

Läget är dock osäkert. Det finns fortfarande medlemsstater som ännu inte har presenterat någon position. En avgörande faktor blir hur Tyskland kommer att agera, eftersom de ännu inte har presenterat någon position. Hur de väljer att agera vid rådsmötet på tisdag kommer att avgöra frågan.

Om de ansluter sig till den grupp som verkar för utsläppskrav i nivå med kommissionens förslag eller lägre kommer denna grupp sannolikt att kunna utgöra en blockerande minoritet mot högre målnivåer.

En annan motsättning mellan medlemsländerna gäller incitamenten för noll- och lågutsläppsfordon i form av rabatt på de specifika utsläppskraven. En majoritet av medlemsländerna stöder ordförandeskapets förslag att stärka incitamenten under förutsättning att målnivåerna för koldioxidkraven höjs väsentligt.

Vidare verkar ett fåtal medlemsländer för att ta bort den modell som används för att fördela koldioxidkraven mellan tillverkarna i syfte att gynna tillverkare av små bilar på bekostnad av tillverkare av större familjebilar.

Regeringen välkomnar att ordförandeskapet har presenterat ett kompromissförslag inför miljørådet men anser att det behövs en ytterligare skärpning. I de avslutande förhandlingarna föreslår därför regeringen att Sverige ska fortsätta att verka för en allmän inriktning med höjd ambitionsnivå vad gäller målnivå samt i övrigt verkar för svenska prioriteringar enligt den position som har presenterats i den kommenterade dagordningen och som regeringen tidigare har stämt av med riksdagen.

Anf. 11 ÅSA COENRAADS (M):

Tack, ministern, för föredragningen!

Jag har en fråga om indikativa mål. Det är glädjande och bra att man i Europa vill höja ambitionsnivån, och det är bra att regeringen och Sverige ligger på för att nivåerna ska fortsätta att höjas. Men de indikativa målen som föreslås ser jag mer som bindande nivåer och inte indikativa. Jag skulle vilja höra vad ministern säger om det.

Anf. 12 JENS HOLM (V):

Även jag ville ställa en fråga om indikativa mål. Sådana kan ju justeras nedåt om man driver det. Jag tycker inte att Sverige borde vara anhängare av detta.

Det är också märkligt att Sverige spelar in det viktbaserade systemet för beräkning, som tenderar att gynna stora bilar. Varför gör regeringen det?

Jag tycker att det är bra att ministern säger att målen behöver skärpas. Det är det absolut viktigaste i detta förslag. EU-parlamentet har ett konkret förslag om en minskning på minus 45. Vi i Vänsterpartiet hade gärna sett en högre ambition än så, men det här är det bästa som finns på bordet just nu. Vilken nivå är Sverige anhängare av? Är det minus 45? Vad kommer Sverige att driva?

Anf. 13 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Fordonsindustrin är extremt viktig för Sverige. Det handlar om 135 000 arbetstillfällen, en omsättning på 665 miljarder och 15 procent av varuexporten. En stor del av alla investeringar i Sverige sker i denna bransch.

Det är positivt – även vi i Sverigedemokraterna tycker att det är positivt – att man kan skärpa kraven och på så vis stegvis fasa in en ny teknik, men det måste ske på en rimlig nivå. När dessa frågor utretts i Sverige utgår

allting ifrån det sektorsvisa målet, som vi tyvärr har i Sverige, och hur man bör anpassa EU:s regelverk för att vi ska kunna uppnå vårt mål.

Jag undrar om samlingsregeringen har gjort någon analys av hur detta riskerar att slå mot svensk industri. Här i Sverige kan vi mycket väl ha ett hyfsat väl utbyggt laddinfrastruktursystem. Vi vet inte riktigt hur priserna kommer att utvecklas för dessa fordon framöver, men i övriga Europa ligger man långt efter. Det är inte svårt att förstå industrin när den uppfattar detta delvis som ett förbud mot att sälja bilar. Man kommer att få se en garanterat minskad tillväxt om denna radikala svenska position skulle bli verklighet.

Min första fråga gäller om regeringen har gjort någon analys av hur branschen kommer att påverkas. Uppenbarligen har man inte lyssnat ett dugg på branschen när positionen har fastställts.

Jag har ytterligare en fråga. Det verkar inte särskilt sannolikt att samlingsregeringens radikala position skulle vinna gehör, men vet vi någonting om Frankrikes och Tysklands positioner i dag? Det här är länder som också är mycket beroende av sin fordonsindustri.

Jag undrar även lite om normerna för utsläpp. För närvarande har vi normer för utsläpp som alltid beräknas utifrån kilometer. Finns det någon som driver frågan om att detta ska beräknas i förhållande till ton i stället? Det vore annars mer rättvist än att beräkna utifrån olika slags fordon. Det här är visserligen något som blir viktigare när man kommer in på tunga fordon.

Anf. 14 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Först vill jag ge en kommentar om diskussionen om indikativa mål. Regeringen föreslår att Sverige ska hålla fast vid den position som vi kom överens om i juni, nämligen att driva 50 procent som ett indikativt mål. Tanken med det är att målet ska bli bindande efter 2024.

I samband med behandlingen gjordes dock även ett förtydligande på initiativ av miljö- och jordbruksutskottet som innebär att detta bara ska gälla om det faktiskt blir 50 procent. I det fall att det i diskussionerna – vilket det lutar åt nu när vi har kommit lite längre – talas om en lägre målnivå kommer Sveriges position vara att det ska vara bindande från start. Detta förtydligande gjordes på initiativ av miljö- och jordbruksutskottet förra gången. Det tyckte jag var bra. Det blev ett bra förtydligande.

Jag hoppas att detta även besvarade Jens Holms fråga om indikativa mål.

Det beslut som EU-parlamentet har landat på handlar om 40 procent. Miljöutskottet i parlamentet föreslog 45, men det landade på 40 procent. Som jag sa finns det även en majoritet bland medlemsländerna som förespråkar 40 procent i dagsläget.

Regeringen förslår att Sveriges ingång ska vara att vi håller fast vid att jobba för 50 procent. Det betyder att vi försöker hitta och ansluta oss till allianser som sammantaget har höga ambitioner.

Jag fick en fråga om analyser. Ställningstagandet bygger på en analys – vilket redogjordes lite tydligare inför förra behandlingen – av fyra expertmyndigheter: Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Transportstyrelsen och Trafikverket. De har analyserat kommissionens

förslag utifrån svenska förutsättningar, dels de av riksdagen beslutade utsläppsmålen, dels våra förutsättningar som land.

De kom då fram till att kommissionens förslag var alldeles för lågt och föreslog siffran 50 procent. Det är vad som ur svenskt perspektiv bör vara målet för att vi ska nå de av riksdagen beslutade målen och samtidigt utveckla vår näring i positiv riktning. Det resonemanget handlar mycket om att vi tycker att vi ska driva på och ha en ambitiös nivå inom den europeiska politiken för att inte hamna i ett läge där vi behöver gå fram med skarpa nationella styrmedel för att kompensera bristande europeiskt arbete.

Hur påverkas då de svenska tillverkarna? Analysen bygger på att Volvo Cars kommer att behöva ställa om sin tillverkning. Men det är en inriktning de har aviserat att de tänker göra. Regeringen uppfattar också att det skulle vara de som drabbas mest om vi landar i att vi behöver kompensera ett långsamt europeiskt arbete med skarpa nationella styrmedel. Regeringen menar därför att detta verkligen också är ett sätt att värna svensk industri.

Det kom en fråga om vad Frankrike driver. De driver en minskning på 40 procent, med vissa villkor. Som jag sa uppgav Tyskland inget på de förberedande mötena. Vi vet inte formellt sett vad de tycker. Hittills har vi fått bilda vår uppfattning på vissa uppgifter i medierna. På mötena har de dock inte fört fram någon tydlig ståndpunkt.

Det finns inte något land som driver att här föra in en viktning baserad på ton, utan det är en diskussion som bara förs när det gäller de tunga fordonen. Det förekommer inte i diskussionen inom detta område.

Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD):

Sverigedemokraterna hade en avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet i går. Jag tänkte förtydliga den något.

Vi tycker att kommissionens förslag om 30 procent är väl avvägt, och det kan vara acceptabelt att gå med på det österrikiska ordförandeskapets kompromissförslag. Vi tycker också att etappmålet 2025 borde kunna göras till en kontrollstation i stället. Det är vidare viktigt att slå fast att plugin-hybridbilar inte drabbas av detta regelverk på något sätt. De kommer förmodligen att vara väldigt viktiga framöver om man ska kunna få en omställning till stånd.

Vi ser också ett problem med att elbilar räknas som absoluta nollutsläppsfordon i det här fallet. Så ser ju verkligheten inte ut. Man måste titta på fordon i ett livscykelperspektiv och vilket slags el de laddas med. I Sverige finns inga utsläpp från den här elen, men Sverige skiljer sig från andra länder i detta avseende. Därför tycker vi inte att det är rimligt att definiera elbilar på det här sättet.

Med anledning av detta anmäler vi avvikande mening.

Anf. 16 JENS HOLM (V):

Jag hänvisar till vår avvikande mening i miljö- och jordbruksutskottet. Den bygger på att vi vill ha ambitiösare nivåer än vad som har presenterats här och att vi inte vill ha indikativa mål, eftersom hela strukturen skulle kunna äventyras.

Jag vill dock bara konstatera att det är bra att Sverige ändå hör till de länder som driver de mest ambitiösa målen. Tyvärr räcker inte heller

50 procent. Vi kan komma ihåg att vi har ett nationellt mål om att transportsektorn ska minska sina utsläpp med 70 procent här i Sverige. Hela diskussionen utgår egentligen ifrån helt fel problemformulering och alldeles för låga ambitionsnivåer. Ni måste helt enkelt driva på ännu mer.

2018/19:3
5 oktober

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis ser jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt med avvikande meningar anmällda från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förordningen om koldioxidnormer för tunga fordon.

Anf. 18 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Nästa punkt handlar alltså om koldioxidkrav för tunga fordon. Kommissionen presenterade i maj ett förslag till koldioxidkrav för tunga fordon. Regeringen anser att detta är ett viktigt förslag för att minska utsläppen från transporterna i Sverige och resten av EU. Det är också nödvändigt att kraven kommer på plats så snart som möjligt. Regeringen välkomnade därför att kommissionen sent föreslog att det bör äga rum en riktlinjedebatt om koldioxidkrav för tunga fordon vid kommande miljöråd.

Inför debatten har det österrikiska ordförandeskapet skickat två frågor till länderna som ska vägleda debatten. Det ena rör utformningen av de föreslagna koldioxidkraven 2025 och 2030, och det andra rör systemet med superkrediter för noll- och lågutsläppsfordon.

När det gäller kraven pågår fortfarande beredning av en mer detaljerad svensk proposition inom Regeringskansliet. Men som ni känner till pekade regeringen i sin skrivelse med en klimatstrategi på att EU:s klimatmål för 2030 bör skärpas till en minskning av växthusgaser med ca 55 procent jämfört med 1990.

I riksdagsbehandlingen av klimatstrategin förra sommaren uttalade miljö- och jordbruksutskottet stöd för regeringens syn på att EU:s klimatmål behöver skärpas och välkomnade att regeringen i relevanta forum driver på för mer ambitiösa utsläppsmål.

Vidare har de föreslagna utsläppskraven betydelse för Sveriges möjligheter att nå det nationella målet för inrikes transporter år 2030. Mot denna bakgrund anser regeringen att målen för utsläppsminskning för tunga fordon, vilka spelar en viktig roll för utsläppen i transportsektorn, också behöver vara ambitiösa.

När det gäller systemet med superkrediter anser regeringen att det föreslagna systemet med krediter på utsläppssnåla och utsläppsfria fordon bör justeras så att det i mindre grad snedvrider konkurrensen mellan fordons-tillverkare utifrån vilka typer av tunga fordon som dessa producerar – detta för att det i mindre grad ska sänka den totala ambitionsnivån i förslaget.

Definitionen av utsläppssnåla fordon bör ändras så att den tar hänsyn till fordonens vikt och sätts på en nivå som är ambitiös men tekniskt möjlig att nå från alla fordonsgrupper. Det här är viktigt för oss i Norden, som har en betydligt större andel längre och tyngre lastbilar jämfört med övriga EU.

Anf. 19 ÅSA COENRAADS (M):

Vi är överens om att klimatmålen måste skärpas. I skrivningen om svensk ståndpunkt tycker vi att man gör en liten positionsförflyttning som inte är förankrad i riksdagen enligt den ordning som bör råda. Vi föreslår därför att man i den första meningen – efter meningen om att regeringen anser att regeringen anser att EU:s klimatmål för 2030 ska skärpas – stryker formuleringen om ”till en minskning av växthusutsläppen med ca 55 procent jämfört med 1990”.

Om man vill gå fram med detta i nästa skede från kommissionen ser vi gärna att frågan kommer tillbaka till riksdagen och att man får behandla frågan i särskild ordning. Men den behöver inte vara med i detta dokument när vi diskuterar koldioxidnormen för tunga fordon.

Anf. 20 JENS HOLM (V):

Vi står inte bakom det förslag som framfördes här. Vi tycker tvärtom att det är viktigt att regeringen är konkret när man åker ned till Bryssel, för annars kommer man inte att vinna någonting i förhandlingarna.

Jag har två konkreta frågor till ministern. Det ska vara ett bindande mål till 2025 men inte till 2030. Anser inte ministern att bindande mål även för 2030 är det bästa? Att ha ett viktbaserat system, som ministern talar för, ska då gynna större och längre fordon, som jag förstår det. Men det riskerar ju också att sänka ambitionsnivåerna när man lägger in denna parameter i stället för att bara ha ett rent system där man talar om exakt hur mycket man vill minska utsläppen.

Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen! Jag vill instämma i det Åsa Coenraads sa innebärande att jag tycker, precis som hon framförde, att det starkt kan ifrågasättas om riksdagen har tagit ställning till det specifika tal som här anges.

Jag tycker att det saknas underlag för att göra det, och jag tycker att vi borde kunna enas i denna församling om en skrivning där vi vill ha en skärpning. På det sätt som vi brukar hantera sådana här riktigt stora saker kan vi då ta en beredning och få fram ett underlag så att vi därefter, när det blir aktuellt, kan ena oss om ett procenttal för hur mycket vi ska minska utsläppen från de tunga fordonen.

I det underlag som jag har kunnat ta del av kan jag inte se att det – om vi exemplifierar med ställningstaganden som miljö- och jordbruksutskottet har gjort – finns något underlag för att så specifikt sätta siffran som är angiven i det skriftliga materialet, nämligen 55. Varför står det inte 60, 53 eller någon annan siffra?

Därav den propå som vi framför, och jag hoppas att vi kan enas om detta i den här församlingen.

Anf. 22 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Från Sverigedemokraternas sida ser vi positivt på att regeringen är tydlig med att regelverket måste anpassas efter Sveriges fordonsindustri. I dag är det snarare anpassat för ekipage upp till 40 tons totalvikt. Vi ligger ju på 60–74 ton i stor utsträckning, så jag vill understryka vikten av att kunna anpassa regelverket så att inte svensk industri missgynnas.

Sverigedemokraterna stöder det som har framförts av Åsa Coenraads från Moderaterna. Vi tycker också att det är viktigt att övergångsregeringen inser att den är en övergångsregering och ingen vanlig regering längre. Man kanske ska vara försiktig med att driva på med ståndpunkter och mål som inte är förankrade i riksdagen. Vi hoppas att man kommer att justera den svenska ståndpunkten, och om man inte gör det kommer vi att anmäla avvikande mening på denna punkt.

Anf. 23 TINA ACKETOFT (L):

Tack så mycket, statsrådet, för redogörelsen! Bara så att statsrådet vet kommer också Liberalerna att sekondera den förkortning av den svenska ståndpunkten som Åsa Coenraads föredrog men med den argumentation som Eskil Erlandsson har.

Det är naturligtvis inte så att vi inte ställer oss bakom en förhöjd ambitionsnivå. Det är oerhört viktigt; det tror jag att vi alla är överens om. Men att just i detta läge, när vi inte vet om vi kanske till och med vill ha högre ambitioner än så, gå ut med de här siffrorna ställer vi oss inte bakom.

Anf. 24 LARS ADAKTUSSON (KD):

Ordförande! Jag vill också bara helt kort säga att vi från Kristdemokraternas sida ställer oss bakom våra alliansvänner i denna fråga, så att det inte råder någon oklarhet på den punkten.

Anf. 25 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ordförande! Jag tänkte börja med att kommentera frågorna. Jag får rådgöra med min expert vad gäller frågan om bindande mål eller inte. Man ska tolka det vi skriver som att vi helt enkelt inte har någon färdig ståndpunkt om målen. Man ska alltså inte tolka det åt något håll vad gäller om det är bindande eller ej. Det får vi helt enkelt återkomma till när vi kommer med ett förslag till en färdig ståndpunkt vad gäller målen. Det ska inte tolkas som att vi har tagit ställning till att det bör vara indikativt. Det är helt enkelt en fråga vi måste återkomma till.

Vad gäller tyngre fordon finns det en risk som vi ser: Det är enklare att ställa om de lätta fordonen, och då kan det bli en oproportionerlig fördelning av effekterna av detta så att hela utsläppsminskningen sker bland de tillverkare som tillverkar lättare fordon. Då påverkas inte det svenska transportsystemet i så hög grad av detta regelverk som vi vill. Det handlar om att få ut effekten i hela transportsektorn, och då måste systemet anpassas efter hela transportsektorn.

Det är en tämligen delikat uppgift eftersom tunga fordon är ett ganska vitt begrepp. Det är bussar för stadstrafik och för långfärdstrafik. Det är sopbilar, våra långa lastbilar som kör virke i Sverige och lastbilar som kör inne i städerna. Det är en stor variation inom denna grupp, och därför är det svårare att få till ett regelverk som ser till att förändringen sker i hela sektorn och att man inte bara plockar de lågt hängande frukterna. Att elektrifiera stadsbussar är helt enkelt en utveckling som vi redan ser sker. Det vi inte vill är att de som tillverkar den typ av fordon där utvecklingen redan ligger långt framme kan räkna in hela effekten, och så når man målen. Då får vi inte den effekt som vi vill se.

Det är detta vi menar när vi säger att vi behöver anpassa detta till hela den breda fordonsparken. Då är det så att vi har längre och tyngre fordon

i Sverige, och därför är det naturligt att vi lägger fokus på att vi vill se en omställning också där. Vi vill inte bara se att det är delar av sektorn som ställs om, utan hela. Detta är en delikat uppgift.

För att förklara varför vi inte längre har en hel ståndpunkt: Vi kommer att se vilken effekt det regelverk där detaljerna kommer att spela stor roll får. Det är också då vi kommer att se hur framgångsrikt systemet kommer att vara, och då kan vi ta ställning till om målet är tillräckligt ambitiöst. De här två systemen hänger ihop; det måste vara en helhet som är funktionell.

Jag vill kommentera det som vi skriver om referering till klimatskrivelsen. Självklart vore det oss främmande att komma med nya delar till riksdagen i detta läge. Det gör vi inte.

Vi menar att siffran 55 procent är beredd i Miljömålsberedningen. Materialet, bakgrunden, rapporterna och kunskapsunderlaget för siffran står att finna i Miljömålsberedningens material. Det är därifrån siffran kommer. Hela klimatlagen och klimatskrivelsen bygger på Miljömålsberedningens arbete, som har tagits fram i ett parlamentariskt arbete.

Som jag sa tog miljö- och jordbruksutskottet i sin behandling av skrivelsen aktivt upp att man instämmer i regeringens bedömning i just denna fråga. Självklart ska vi inte föra fram någonting nytt i detta läge, men vi tycker att det måste vara lika naturligt att vi bekräftar detta arbete och är tydliga med att det är det som är utgångspunkten när vi tar ställning.

När vi ska ta ställning till vilket mål Sverige ska driva vill vi helt enkelt här tydligt redovisa för riksdagen vilken ram det är vi arbetar med. Då vill vi vara tydliga och transparenta med att det är klimatlagen och Klimatskrivelsen. Detta styr regeringens arbete från det att den lades fram för riksdagen. Det är en viktig del, och den viktigaste delen när vi nu ska ta ställning till detta och komma med ett förslag till ståndpunkt.

Därför tycker vi att den har sin plats här när vi står i ett läge då vi inte har en färdig ståndpunkt. Då redovisar vi i stället inom vilka ramar vi arbetar när vi tar fram ståndpunkten. Det är det som är tanken med hur vi formulerar att vi menar att det är på sin plats att göra detta – för att vara tydliga.

Anf. 26 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Miljöpartiet vill instämma i regeringens ståndpunkt att det är viktigt med ambitiösa klimatmål. Det gäller också detta med 55 procent och just att Miljömålsberedningens arbete är tillförlitligt.

Anf. 27 MARKUS SELIN (S):

Jag vill bara instämma med statsrådet. Detta handlar om långsiktighet. Utländskt kapital flödar in i Sverige just nu, och de ser vart detta är på väg. Det handlar om arbetstillfällen och liknande.

Det handlar om viljan. Vi ska inte slå undan benen för den inriktning vi nu har valt, med ett offensivt klimatarbete och med ledartröjan för Sverige. Jag yrkar bifall till statsrådets uttalande.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Ni ska alltså utsätta mig för lite provningar här under det första mötet.

Anf. 29 ÅSA COENRAADS (M):
Jag vill bara göra ett litet förtydligande.

2018/19:3
5 oktober

En del gäller det som miljö- och jordbruksutskottet hade uppe på sin diskussion under torsdagens sammanträde. Frågan om 55-procentsmålet var uppe. Vi sa att vi skulle ta den diskussionen vidare i dag, så det blev ingenting riktigt bestämt i utskottet. Därför finns det heller inget medskick från utskottet. Vi skulle ta den diskussionen här.

Den andra delen gäller den överläggning som vi hade i miljö- och jordbruksutskottet i juni i år. Där fanns inte 55-procentsmålet med. Regeringen hade faktiskt kunnat nämna det redan då. Den diskussion som var där och den skrivning som finns handlar om att det behövs ambitiösa utsläppsmål, och det står vi ju bakom.

Anf. 30 JENS HOLM (V):

Jag ska säga tre saker.

Först gäller det icke bindande mål till 2030. Eftersom det är det som kommissionen föreslår, och kommissionen vill ha medlemsstaternas svar på det, tycker jag att det är läge nu. Om man vill ha bindande mål till 2030 borde man säga det i sitt svar. Det säger inte regeringen. Det beklagar jag.

Vad det gäller tunga fordon förstår jag bättre hur ministern resonerar, och jag tror att jag nu håller med om det.

Sedan tycker jag att det är märkligt med den borgerliga sidan. Vi har varit överens i Miljömålsberedningen. Vi har klubbat klimatramverket i riksdagen. Jag satt själv i Miljömålsberedningen och diskuterade dessa siffror. Det är självklart att dessa siffror finns för att vi ska använda dem. Varför är vi annars överens om siffrorna? Håll inte på och plocka bort dem nu, utan fokusera på det som vi är oense om! Det anser jag.

Anf. 31 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Jag vill instämma i att det är viktigt att vi litar på Miljömålsberedningens arbete och att det är förankrat. Jag vill också tydliggöra att jag yrkar bifall till regeringens ståndpunkt.

Anf. 32 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ordförande! Jag vill kommentera det som sas om ståndpunkten i juni. I juni fick jag kritik från både miljö- och jordbruksutskottet och EU-nämnden för att vi inte var tillräckligt specifika. Det var flera ledamöter som yttrade det. Det är någonting som jag har tagit till mig. Jag hade gärna sett att det kunde vara ännu mer specifikt utifrån att det var en kritik som uttalades. Men eftersom vi fick veta ganska nära inpå att denna debatt skulle äga rum har vi haft en kort beredningstid.

Jag kan inte till fullo möta de ståndpunkter som nämndes i juni. Vi har försökt kompensera det genom att redogöra för vilka grundvalar vi arbetar med. Det är en diskrepans. I juni hade vi ännu mindre material, men vi vill visa hur långt vi har kommit och vara mer specifika just eftersom det uttalades kritik på den punkten. Jag tar det på stort allvar när det görs från ledamöterna. Då förändrar vi, och det påverkar det arbete vi gör och när jag kommer tillbaka nästa gång – självklart.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då har jag uppfattat att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med den strykning som flera allianspartier och SD har velat göra – det gäller alltså hänvisningen till att utsläppsminskningen ska vara 55 procent. Är det rätt uppfattat?

Det finns alltså stöd för regeringens ståndpunkt men med den strykning som Åsa Coenraads och Eskil Erlandsson bland annat har yrkat på. Sedan finns det en avvikande mening från Sverigedemokraterna som är lite mer vittgående – eller?

Anf. 34 MARTIN KINNUNEN (SD):

Nej, vi instämde i den synpunkt som kom från M, C och KD. Men jag har inte uppfattat att de verkligen vill ändra den. Har ni en avvikande mening som det nu blir majoritet bakom? Okej, bra.

Anf. 35 JENS HOLM (V):

Kan man då anmäla avvikande mening till den nya ståndpunkten? Då vill jag göra det. Jag tycker att vi ska ha kvar den skrivning som fanns ursprungligen.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Ja, jag tänkte komma till det: att jag antar att Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet anmäler avvikande mening.

Sammanfattningsvis: Det finns stöd för regeringens ståndpunkt men med strykningen efter ”skärpas” och avvikande meningar i enlighet med regeringens ursprungliga förslag från S, MP och V.

Dagordningspunkt 6 är också Karolina Skogs punkt.

Anf. 37 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ordförande! Partsmötet för FN:s konvention för biologisk mångfald och dess protokoll hålls den 17–29 november i Sharm el-Sheikh i Egypten.

De rådsslutsatser som nu ska antas på miljörådet ska utgöra EU:s gemensamma position för de viktigare frågor som ska avhandlas på partsmötet. Vad gäller partsmötet under konventionen för biologisk mångfald ska beslutet från mötet utgöra en grund för det fortsatta arbetet för att bevara och stärka den biologiska mångfalden nationellt och globalt.

Bland de frågor som kommer upp på partsmötet kan särskilt nämnas beslutet om att ta fram en process för ett nytt ramverk som ska ersätta den nuvarande strategiska planen, som löper ut år 2020. Samtidigt ska ansträngningar vidtas för att nå målen i den nuvarande strategiska planen.

Dessa frågor utgör också en stor del av rådsslutsatserna. Här sägs bland annat att EU vill ha en ambitiös uppföljning av nuvarande strategiska plan och att EU uppmuntrar frivilliga åtaganden från parter till konventionen och andra aktörer som en del av detta ramverk.

Vidare tar rådsslutsatserna upp sektorsintegrering av biologisk mångfald, där särskilt fokus inför partsmötet ligger på sektorerna energi, gruvdrift, infrastruktur, tillverkning och hälsa.

Regeringen kan på rådsmötet ställa sig bakom ett antagande av rådsslutsatserna, då de till stor del tillgodoser de svenska prioriteringarna. Regeringen anser till exempel att det är viktigt att EU sänder signaler om

att vi önskar en ambitiös uppföljning av kommissionens nuvarande strategiska plan och att frivilliga åtaganden kan ingå som en del av denna.

2018/19:3
5 oktober

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Då är vi på dagordningspunkten Övriga frågor. Finns det någonting att säga där, statsrådet?

Anf. 39 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ja, ordförande, jag tänkte nämna två övriga frågor.

En fråga som jag inte nämnde i utskottet i går men som jag tar upp här i nämnden i dag, eftersom jag nu avser att uttala mig på miljörådet, är fråga 7 a om det så kallade plastdirektivet. I enlighet med Sveriges linje avser jag att på rådsmötet uttrycka stöd för direktivets målsättningar och betona vikten av att snabbt få ambitiösa åtgärder på plats för att minska engångsplastens negativa påverkan på miljön.

Jag tänkte också yttra mig om 7 c, som kallas Berlindeklarationen, och välkomna Tysklands initiativ att betona att nanomaterial fortfarande är en viktig fråga. I sjunde miljöhandlingsprogrammet är det utlovat åtgärder som garanterar en säker hantering av nanomaterial. En del åtgärder i den riktningen har vidtagits av kommissionen, till exempel uppdateringen av de flesta relevanta bilagor till Reach, men viktiga åtgärder saknas fortfarande.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Tack så mycket!

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Då välkomnar vi statsrådet Morgan Johansson till den nya EU-nämnden. Det är också några ledamöter från justitieutskottet som har kommit in. Det är i sin ordning, enligt riksdagsordningen, som jag förstår det. Välkomna hit!

Jag lämnar först ordet till statsrådet. Har du någonting att säga om återrapporten?

Anf. 42 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej, jag hänvisar bara till det skriftliga materialet.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till rådsdagordningen, punkt 4, Elektroniska bevis.

Anf. 44 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det gäller frågeställningen om så kallad e-bevisning, elektroniska bevis. Detta informerades justitieutskottet om i går, och det har varit en pågående process under en tid.

Vid rådsmötet kommer kommissionens förslag till förordning om tillgång till e-bevisning inom EU att diskuteras. Det presenterades den 17 april i år tillsammans med ett direktiv om utseende av representant för utlämnande av e-bevisning.

För några av er är det bekanta förslag, men eftersom det är helt nya frågor för många i nämnden tänkte jag inleda med en kort information om detta förslag – för att sätta det som ska upp på rådsmötet i ett sammanhang.

Denna förordning syftar till att ge brottsbekämpande myndigheter ett nytt och effektivare verktyg för att de snabbare ska kunna få tillgång till elektroniska uppgifter som kan användas som bevisning i ett straffrättsligt förfarande. Sådana uppgifter är viktiga för utredning av i princip alla typer av brott men i synnerhet sådana brott som typiskt sett begås på internet, till exempel nätbedrägerier – vi har sett en kraftig ökning under de senaste åren av just detta – eller barnpornografibrott. Men också för många av de vanliga, så att säga, grova våldsbrotten är det oerhört viktigt att man kan ta del av dessa uppgifter. Uppgifter som till exempel handlar om vem som har ringt vem, vid vilket tillfälle och var de befann sig – sådana uppgifter finns ju – kan man då ta fram på detta sätt.

I dag måste en åklagare som till exempel vill ha ut e-post från en tjänsteleverantör som finns i en annan medlemsstat utfärda en europeisk utredningsorder. Om leverantören finns utanför EU måste man begära rättslig hjälp. I båda dessa fall går begäran via myndigheterna i den andra medlemsstaten, och åklagaren behöver först veta till vilket land ordern ska sändas. Det kan vara väldigt svårt eftersom det inte alla gånger är klart i

vilket land som uppgifterna ska begäras ut. Till exempel är Google ett amerikanskt företag som har sitt huvudkontor i USA men som har filialer i flera medlemsstater och som lagrar sin information i ytterligare stater. Informationen kan alltså finnas på många olika ställen.

Man kan då fråga sig om man ska vända sig till alla de länder där leverantören har ett kontor eller bara till det land där huvudkontoret finns eller till det land där informationen faktiskt lagras. Särskilt synsättet att man ska vända sig till det land där uppgifterna lagras är problematiskt eftersom det ofta inte går att fastställa. Informationen kanske rör på sig eller lagras helt eller delvis på olika ställen samtidigt.

Summa summarum är det nuvarande system vi har inte anpassat till uppgifter som lagras elektroniskt. Om det trots allt skulle gå att fastställa vilket land som informationen ska begäras ut från ska åklagaren översända ordern till den behöriga myndigheten i den staten. Den myndigheten ska sedan granska ordern och kan förhoppningsvis erkänna och verkställa den genom att inhämta uppgifterna från tjänsteleverantören. Uppgifterna översänds sedan av myndigheten till den svenska åklagaren. Det säger sig självt att handläggningstiderna i de förfarandena kan bli långa. Detta är pågående förundersökningar där man utreder till exempel grova brott.

Det nya förslaget som är framlagt innebär i stället att medlemsstaternas myndigheter kan vända sig direkt till de tjänsteleverantörer, alltså de enskilda företagen, som det handlar om som erbjuder sina tjänster inom EU utan mellanhänder och även om de skulle finnas i en annan medlemsstat. Nu blir det också klart vart ordern ska skickas då direktivet föreslår att samtliga tjänsteleverantörer som erbjuder sina tjänster inom EU ska vara skyldiga att utse en representant inom EU som ska kunna ta emot och svara på sådana order.

Det innebär till exempel att en svensk åklagare ska kunna vända sig direkt till Googles representant i EU och begära ut informationen. Google har då att svara och skicka över uppgifterna till svenska åklagare inom tio dagar, vilket också är en ny gräns som sätts upp. Det förslag som nu ligger innebär att myndigheterna ska få rikta sig direkt till tjänsteleverantörerna i en annan medlemsstat. Det är först om leverantören vägrar att lämna ut information och den utfärdande myndigheten begär hjälp med verkställigheten som myndigheterna i staten involveras.

Myndigheten i den stat som ordern har skickats till har i de allra flesta fall varken kännedom om eller möjlighet att kontrollera i vilket syfte ordern utfärdats. Det ställer till en del problem för svensk räkning. I grunden är det ett mycket bättre och snabbare system. Men som i alla förslag finns det också en del bekymmer som uppkommer när man går över till detta.

För svensk räkning är det problematiskt bland annat med hänsyn till de svenska grundlagsreglerna om tryck- och yttrandefrihet. För alla vanliga brott – de grova våldsbrotten, barnpornografi, narkotikabrott, terrorism eller vad vi än talar om – är det kanske ett mindre bekymmer. Men om en stat exempelvis skulle begära att få ut från en tjänsteleverantör att få veta vilken källa en journalist har haft när den har skrivit en artikel kommer detta plötsligt i konflikt med det svenska grundlagsskyddade meddelarskyddet och källskyddet. Det gör att vi förstås har lyft upp frågan, drivit den i förhandlingarna och pekat på att den är ett problem för oss.

Vi har därför föreslagit, tillsammans med en rad andra medlemsstater, att den utfärdande myndigheten samtidigt som ordern utfärdas också ska underrätta myndigheten i den stat som ordern om utlämnande av uppgift har skickats till så att den myndigheten ges möjlighet att granska ordern i ljuset av till exempel grundlagarna. Också den nationella myndigheten ska helt enkelt få kännedom om begäran och kunna ingripa om det skulle komma i konflikt med vårt grundlagsskydd.

Det förslaget, som är ett svenskt förslag, backas upp av en lång rad medlemsländer. Det är >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< så här långt. Därmed kommer vi att fortsätta att driva den frågeställningen. Den är viktig för oss. Vårt förslag går ut på att granskningen ska ske parallellt med att leverantören tar fram informationen. Om några problem upptäcks ska de enligt vårt förslag ha rätt att framställa sina invändningar till den utfärdande myndigheten. Förutom att det då innebär ett skydd för till exempel grundlagarna skulle det också innebära att bördan för tjänsteleverantörerna kan minska i och med att komplicerade och juridiska prövningar kan flyttas över till myndigheterna och bör inte heller påverka instrumentets effektivitet negativt.

Vid detta rådsmöte inbjuds ministrarna till en riktlinjedebatt om i vilken utsträckning den myndighet som utfärdar en order ska underrätta myndigheter i andra medlemsstater. Det förslag som nu ligger innebär ingen sådan skyldighet. Men vi har förespråkat att en sådan skyldighet ska införas och att den underrättade staten ska ha möjlighet att framställa invändningar till den utfärdande myndigheten.

Ordföranden bjuder också in ministrarna till att lämna synpunkter på en kompromisslösning som ordförandeskapet har kommit fram med. Såsom jag uppfattar det innebär den att nationella myndigheter i såväl staten dit ordern skickas som där den berörda personen är bosatt underrättas om ordern – men bara för kännedom. Skillnaden i kompromissförslaget är att staten skulle få kännedom om detta men inte få möjlighet att ingripa.

Såsom det förslaget är utformat ges det inte några möjligheter att invända mot ordern om den till exempel skulle strida mot grundlagarna. Det löser därför inte de problem som vi ser med kommissionens förslag. Om utländska myndigheter skickar en order till en tjänsteleverantör i Sverige för att ta reda på vilka uppgifter en svensk person har lämnat till exempel till en journalist vill vi ha verktyg för att kunna stoppa det. Möjligen kan kompromissförslaget vara en grund för fortsatt diskussion, men det behöver i så fall förtydligas och innefatta en möjlighet att reagera på något sätt.

Utöver den frågeställningen är något som vi nyligen fått veta att kommissionen vid rådsmötet kommer att informera ministrarna om det arbete den har utfört avseende frågan om inhämtning av uppgifter i realtid, det som kallas för real time interception. Förslaget i grunden omfattar i nuläget enbart lagrade uppgifter. När förslaget presenterades i april i år var flera medlemsstater besvikna över att uppgifter i realtid, real time interception, inte omfattades av förslaget. Med det menas i princip det vi i Sverige kallar för avlyssning av elektronisk kommunikation eller exempelvis en avlyssning av misstänkta mobiltelefoner när samtalet pågår. Den frågan har vi bara fått information om att den ska diskuteras. Men det finns inget konkret förslag i den delen. Mot bakgrund av det

behandlades förslaget vid rådsmötet i maj i år. Man kom då överens om att kommissionen skulle undersöka behovet av en sådan utvidgning. Det är resultatet av det arbetet som kommissionen nu ska informera om.

Summa summarum är frågan knepig från vår sida utifrån grundlagssynpunkt. Vi driver med ett antal andra länder förslag som skulle möjliggöra för oss att skydda de rättigheter vi har när det gäller bland annat meddelarskyddet och källskyddet. Vi har som sagt ganska många länder på vår sida i den frågan, och vi fortsätter att driva den på detta sätt. Det är vår ståndpunkt i frågan.

Anf. 45 TINA ACKETOFT (L):

Brottsbekämpning är ett typiskt område där EU verkligen ger ett mervärde. Det tror jag att vi alla kan stå bakom. Liberalerna står naturligtvis bakom regeringens ställningstagande också i den här frågan. Det gör vi inte när det gäller Eppo, som kommer upp sedan. Där följer vi samma linje från Liberalernas håll. Ju mer brottsbekämpning vi kan göra inom EU, desto bättre.

Vi kommer tillbaka nu igen till frågan att blott Sverige svenska grundlagar har. Det går inte nog att trycka på det som statsrådet här framför. Vi måste helt enkelt kunna ha ett källskydd, om vi bara tar den separata frågan. Vi ser vart EU håller på att barka. Regering efter regering monterar ned den fria pressen. Vi har faktiskt ett parti i Sverige som inte tycker att det är så viktigt med källskydd, och så vidare, och den grundlagsskyddade delen där.

Jag är tacksam för att statsrådet är så otroligt tydlig när det gäller att Sverige kommer att kämpa och tillsammans bilda allianser med andra länder som också förstår detta. Jag förväntar mig att detta kommer att återspeglas stegvis och att man inte backar en tum på denna punkt. Den är viktig inte bara för Sverige utan också för demokratin i Europa skulle jag vilja påstå.

Anf. 46 TOMAS TOBÉ (M):

Tack så mycket för det statsrådet sa. Jag tyckte att det broderade ut lite mer än ståndpunkten. Det var mycket bra nyanser i detta.

Såsom jag tidigare var inne på finns det ur svenskt perspektiv två saker framåt. Även om vi från Moderaterna i grunden delar regeringens bedömning i den här frågan är det ändå två saker. Jag vill ändå landa ner två frågor.

Både tryck- och yttrandefriheten, meddelarfriheten och källskyddet, är centrala frågor. Det är nu mycket positivt att det så kallade svenska förslaget ändå backas upp av ett stort antal länder.

Man ska väl inte gå händelserna i förväg, men är statsrådets och regeringens bedömning att utan en framgång i den delen skulle vi till och med kunna vara beredda att säga nej till förslaget? Jag vill känna lite grann på hur ni bedömer läget just nu.

Den andra delen handlar om vad vi försöker åtgärda här. Det är ett antal leverantörer som inte bidrar i vårt arbete att bekämpa brott. Det är väl positivt att vi kan få en kontaktperson på plats enligt förslaget.

Men om man går händelserna i förväg kan man också tänka sig att även med en sådan kontaktperson kan problem uppstå där leverantörer inte

lämnar ut information. Då går bollen vidare till de enskilda ländernas myndigheter som man då kan vända sig till.

Är då regeringens bedömning att de befogenheter som finns för myndigheterna i dag är tillräckligt för att säkerställa att vi kommer att få ut den här typen av uppgifter för att kunna underlätta brottsbekämpningen?

Annars är risken väldigt stor att vi gör allt detta och kanske ändå enbart uppnår ett antal kontaktpersoner men där vi i konkret brottsbekämpning inte uppnår tillräckligt mycket. Jag vill höra lite mer hur regeringen resonerar i den frågan.

Anf. 47 JENS HOLM (V):

Även om förslaget läggs fram med goda syften tycker vi att tajmningen är synnerligen dålig när EU-domstolen har underkänt EU:s lagstiftning om datalagring, nämligen datalagringsdirektivet. Det är fortfarande oklart hur personuppgifter och data ska hanteras i framtiden. Att då ta stora steg framåt på det här området är fel menar vi.

Förra gången vi pratade om detta var realtidsavlyssningen en ganska stor fråga. Det är väl bra om i varje fall den är avförd från dagordningen. Men det är bara vad vår svenska minister säger. Sedan finns det andra på andra sidan som vill ha kvar den. Det känns inte som att vi riktigt har vunnit den frågan heller.

Jag har några konkreta frågor som jag skulle vilja ha svar på. Har ministern haft kontakt med till exempel Svenska Journalistförbundet? Vad anser de om det här förslaget? Anser de och andra relevanta aktörer att det svenska förslaget att skydda källskyddet och meddelarfriheten är tillräckligt starkt? Jag tycker att det fortfarande verkar vara förenat med mycket förbehåll och krångel. Jag är inte säker på att det kanske blir så bra i slutändan.

Vilken brottslighet är det egentligen som avses? Om man ska göra sådana saker är det i Sverige bara grov brottslighet, och det är efter beslut från en åklagare. Finns det några sådana filter i det här förslaget?

Avslutningsvis har jag för mig att när vi pratade om det här senast pratade vi också om inhämtning från tredjeland. Även länder utanför EU skulle kunna vara involverade, till exempel USA. Är det fortfarande så?

Anf. 48 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Jag ska försöka fänga upp en del av frågorna. Först vänder jag mig till Tina Acketoft. Jag uppfattar att vi är överens om vikten av att slå vakt om dessa verkligt viktiga värden. Men man ska komma ihåg att det finns i grunden starka skäl för att underlätta informationshanteringen.

Vi talar förstås om framför allt om grova brott. Det är hela skalan från narkotikabrott, trafficking, grov våldsbrottslighet till terroristbrott. Det gäller också i en del fall att få ut uppgifter om ip-nummer så att man kan spåra personer som till exempel håller på att sprida barnpornografi. Det är också sådant som har försvårats av en del av leverantörerna under nu ganska lång tid.

Som Jens Holm påpekade är datalagringsdirektivet upphävt och också den svenska lagstiftningen om datalagen upphävd, vilket har lett till mycket stora problem för polisen. Det är väldigt svårt att till exempel spåra ip-nummer för att hitta barnpornografisk spridning. Det är svårt att få ut från vissa av leverantörerna.

2018/19:3

5 oktober

Jag kan lika gärna vara klar och rakt på sak. Problemlleverantörerna är Tele 2 och Bahnhof. Det är de som har satt sig mest på tvären. Tele 2 är de som lyfte hela frågan om datalagen, drev frågan i Europadomstolen och till slut fick lagstiftningen upphävd.

Nu vet ni också att där är vi på väg fram. Nu är vi förstås en övergångsregering. Men det finns ett utredningsförslag som är färdigt om en ny lagstiftning om just om datalagen.

De här två frågorna hänger ihop på ett sätt som också anknyter till det Tomas Tobé frågade om, det vill säga om våra instrument är tillräckliga. Med det här förslaget säger man att det ska finnas effektiva sanktioner mot tjänsteleverantörer som sätter sig på tvären. Och då ska varje stat se till att det finns sådana effektiva sanktioner mot de bolagen.

Men till syvende och sist måste det också finnas lagrade uppgifter. Bolagen ska alltså inte bara kunna säga att det är slängda uppgifter som inte längre finns. Det är på det sättet datalagringsfrågan hänger ihop med det här förslaget. Om det inte finns några lagrade uppgifter finns det ingenting att hämta ut. Då kvittar det hur vi utformar systemet för att få ut uppgifterna.

Tomas Tobé frågar om vi kan säga nej. Ja, det kan vi. Men det är majoritetsbeslut som gäller här. Man kan få ihop en blockerande minoritet för ett nej. Och där är vi väl med de medlemsländer som vi har nu. Men det finns starka krafter på andra sidan som håller emot. Det är alltså inte enhällighet vi pratar om, utan det handlar om att bilda just de allianser som behövs för att se till att värna vårt grundlagsskydd.

Som svar på Jens Holms fråga om Journalistförbundet kan jag säga att det här inte har varit ute på remiss eller något sådant. Men när frågan rör sig framåt efter hand kommer det säkert att bli en större, mer spridd diskussion.

Från vår sida är vi mycket angelägna om att slå vakt om såväl meddelarskyddet som källskyddet, efterforskningsförbudet och allt som finns i vår grundlag. De är viktiga faktorer bakom att Sverige trots allt är ett land där missförhållanden många gånger kan upptäckas i tid och att sådant kommer till allmänhetens kännedom. De är viktiga instrument för att se till att hålla nere korruption och andra sådana saker. Det är alltså väldigt viktiga värden för oss och som vi vill slå vakt om.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Som statsrådet själv påpekade är vi lite sena. Därför får vi försöka hålla det lite kort, även om alla nyanser såklart är viktiga.

Anf. 50 JENS HOLM (V):

Jag hade egentligen en fråga om tredjeländ också, men det är väl inte så noga.

Vi anmäler dock avvikande mening. Det här är en viktig riktlinjedebatt. Då tycker vi att Sverige borde framföra att man inte ska ta några nya initiativ på området, i alla fall inte på det här sättet. Som vi ser det i dagsläget får det alldeles för långtgående negativa konsekvenser för den personliga integriteten, och det äventyrar vår grundlag.

Anf. 51 Kanslirådet JONAS BRUNBERG:

Jag kan säga något kort om tredjelandsfrågan.

USA nämndes. Det pågår diskussioner mellan EU och USA. Det kan helt enkelt uppstå konflikter. I amerikansk lagstiftning ställs vissa krav på operatörer, och i EU-lagstiftningen ställs andra krav på operatörer. Frågan är hur den krocken ska lösas. Vi har inte mer att rapportera än att diskussioner pågår.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Övriga frågor. Finns det något att säga där, statsrådet?

Anf. 53 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):
Nej.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till dagordningspunkt 7 på dagordningen.

Anf. 55 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det här är bara en lägesrapport avseende inrättandet av Eppo. Det är intressant för oss alla – även länder som står utanför – att höra hur den här processen tas vidare.

Jag kan bara hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 8 på dagordningen, Ömsesidigt erkännande i straffrättsliga frågor.

Anf. 57 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det gäller ömsesidigt erkännande i straffrättsliga frågor och hur det ömsesidiga förtroendet ska förstärkas. En sådan diskussion kommer att äga rum.

I grunden är det ömsesidiga förtroendet grundläggande för att brottsbekämpningen ska fungera mellan länderna. Det system som finns i dag och som bygger på den här principen har visat sig vara mycket effektivt. Det innebär att ett beslut som är fattat i en medlemsstat kan skickas över till en annan medlemsstat för att erkännas och verkställas där och att det endast finns begränsade möjligheter att vägra verkställa beslutet. Till exempel bygger den europeiska arresteringsordern och den europeiska utredningsordern på den principen och är mycket viktiga och ofta använda redskap för myndigheterna.

Det krävs då fortsatta krav på hög tillit mellan medlemsstaterna. Men för att vi ska kunna upprätthålla en sådan tillit krävs det också att alla medlemsstater lever upp till vissa grundläggande krav. Bland annat har EU:s färdplan för processuella rättigheter lett till att det finns högt ställda minimikrav för rättigheter inom många områden när det gäller straffprocesser. Trots det har det på senare tid funnits oroande tecken i fråga om just rättsstatsprincipens efterlevnad. Det handlar framför allt om Polen och Ungern, där ni vet att det pågår processer.

Ungern och Rumänien har också kritiserats för bristande fängelseförhållanden. Redan nu har den utvecklingen lett till praktiska svårigheter i det rättsliga samarbetet. Till exempel har svenska domstolar vägrat att överlämna efterlysta personer på grund av bristande fängelseförhållanden i främst Rumänien. Det finns åtminstone 20 fall där svenska domstolar har sagt: Vi kan inte lämna över de här för verkställighet i Rumänien, på grund av att fängelseförhållandena är för dåliga där.

Nu har ordförandeskapet initierat en dialog om de här frågorna och föreslagit en rad åtgärder, såsom utbildningsinsatser för praktiker, expertmöten och framtagande av handböcker. Avsikten är att ta fram rådsslutsatser. Man efterlyser också information om vilka åtgärder som har genomförts och önskats av medlemsstaterna.

Vår hållning är att det är centralt att samtliga medlemsstater lever upp till EU-stadgan och Europakonventionen, och de stater där brister konstateras ska helt enkelt bättra sig. Det är bra att de här frågorna diskuteras, och ordförandeskapets förslag på åtgärder är en bra utgångspunkt för en sådan dialog.

Jag kan tillägga att från svensk sida har vi fört en dialog med ett antal länder just när det gäller straffverkställigheter och överföranden. Rumänien är ett av de länderna. Jag nämnde att vi har 20 fall där domstolar inte har velat överföra dömda till Rumänien. Nu verkar det börja lossna lite. Under sommaren har svenska hovrätter i två fall fattat beslut om att de garantier som Rumänien nu sätter upp för fängelseförhållanden är av den arten att man vågar genomföra överföringarna.

Det är delvis ett resultat av de bilaterala förhandlingar som vi har haft med Rumänien inom ramen för det arbete som vi bedrev förra våren när det gäller utländska stöldligor. En del av de utländska stöldligorna kommer ju från Rumänien, Polen, Litauen och Georgien. Det är de fyra länderna vi jobbar med.

Från svensk sida har vi drivit vår utgångspunkt hårt, nämligen att personer, till exempel rumäner, som har varit en del av stöldligorna och som döms här ska avtjäna sina straff hemma. De har ingen anknytning till Sverige, de kan inte svenska och de ska inte återrehabiliteras här. Dessutom behöver vi våra fängelseplatser till våra egna bovar och inte till dem som bara har varit här som en del av stöldligorna.

Under sommaren har några sådana överföringar som sagt kunnat genomföras. Det är ett tecken på att det kanske är på väg i rätt riktning.

Anf. 58 ADAM MARTTINEN (SD):

Till att börja med instämmer vi i den svenska ståndpunkten.

När det gäller personer som är dömda i Sverige men som ska avtjäna straffet i sina egna hemländer finns det en punkt i samarbetet om att den dömde själv ska hålla med om att det är en bra idé att flyttas dit; annars flyttar man inte över fången till det egna hemlandet. Det är en ståndpunkt där Sverigedemokraterna har haft avvikande mening tidigare, just vid framtagandet av samarbetet.

Om man nu tycker att det är en bra idé att de som döms i Sverige men som är medborgare i exempelvis Rumänien ska avtjäna sina straff i sina hemländer är det kanske bra att ta upp att de inte ska ha rätt att neka en förflyttning till det land där de är medborgare.

Jag vill kort fråga om de 20 fall där fängelseförhållandena i Rumänien var bristande. Vilken typ av bristande förhållanden var det som gjorde att man vågrade genomföra de förflyttningarna? Det framgår inte riktigt.

2018/19:3
5 oktober

Anf. 59 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Inom EU behövs inte samtycke i grunden. Man kan alltså överföra också utan samtycke. Det baseras också på principen att varje land ska ta ansvar för sina egna medborgare.

Frågan om vilken typ av förhållanden det var får ställas till de domstolar som har gjort den bedömningen och som har sagt: Nej, här är förhållandena för dåliga. Jag skulle tro att den grund man har använt är rapporter från Europarådet, till exempel vid de olika landgranskningarna.

När det gäller Rumänien har vi jobbat med bland annat de bilaterala kontakterna. Jag träffade min rumänske motsvarighet i mars i år, i samband med ett RIF-möte, och jag tänker följa upp det när vi träffas igen i nästa vecka. Jag vet att de har jobbat med andra länder. Italien har till exempel haft ett bilateralt avtal med Rumänien. När det gäller rumäner som döms för brott i Italien har Rumänien kunnat säga: De dömda kommer att avtjäna sina straff på de här fängelserna, och de lever upp till Europakonventionens krav.

En sådan konstruktion vill vi också ha med Rumänien. Men om det nu ändå börjar lossna, till följd av de bilaterala kontakter vi redan har haft, behövs kanske inget formellt sådant avtal. Det är bland annat det jag vill prata med den rumänske ministern om.

EU-nämnden ska veta att Rumänien bara är ett av de länder som vi jobbar på det sättet med. Det gäller även Litauen, Polen och Georgien, som nu för första gången faktiskt har lovat att börja ta hem sina medborgare för att de ska avtjäna sina straff där. Vi har inte kunnat överföra dem på tio år. Men nu är ett sådant samarbete på väg.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9.

Anf. 61 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vi har fått veta att den punkten endast kommer att komma upp som en informationspunkt och inte som en riktlinjedebatt. Det finns alltså inte särskilt mycket mer att säga nu. Vi kommer att lyssna på informationen.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

På Övriga frågor är det många punkter. Vill du säga någonting på någon av de punkterna?

Anf. 63 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej, vi kommer bara att få information om det som framgår av det skriftliga materialet.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Då går vi till dagordningspunkterna 11 b och c.

Anf. 65 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det gäller budgetfrågorna. Bakgrunden är att kommissionen i våras presenterade sitt förslag om nästa fleråriga budgetram för perioden 2021–2027. Det innehöll förslag på området migration och gränsförvaltning. Som en del av det presenterade kommissionen i juni tre förslag till förordningar om inrättande av Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning, instrumentet för gränskontroll och viseringar. Det är de tre fonderna som kommer att diskuteras nästa vecka.

Jag kommer att berätta mer om Fonden för integrerad gränsförvaltning och Fonden för inre säkerhet. Det är nämligen mina frågor.

Först har vi Fonden för integrerad gränsförvaltning. Den omfattar dels instrumentet för gränskontroll och viseringar, dels instrumentet för tullkontroll och utrustning. Det är bara gränskontroll och viseringar som vi kommer att prata om. Tullkontrollinstrumentet sköts av finansministrarna.

Gränskontrollinstrumentet syftar till att förbättra samarbetet mellan medlemsstaterna och med EU:s gränskontrollmyndigheter, för att skapa en effektivare gränskontroll men samtidigt en förenklad legitim gränspassage. Det konsulära arbetet för att förbättra och förenkla hanteringen av viseringar är också en av instrumentets huvuduppgifter.

Den andra fonden, Fonden för inre säkerhet, ISF, syftar till att förstärka bekämpningen av grov brottslighet och terrorism och ge stöd till brottsoffer. Det sker genom ett närmare samarbete mellan de brottsbekämpande myndigheterna och de relevanta EU-myndigheterna.

Fonderna är tänkta att träda i kraft den 1 januari 2021 och löpa fram till 2027, med en fortlöpande utvärdering av kommissionen.

Anslaget till gränskontrollinstrumentet föreslås öka med nästan det tredubbla jämfört med innevarande budgetperiod, alltså från 2,8 miljarder euro till ungefär 8,2 miljarder euro, räknat i 2018 års priser. Den andra fonden, ISF, som hanterar grov brottslighet och terrorism, föreslås öka från 1,2 miljarder euro till 2,2 miljarder euro, också det i 2018 års priser.

Många av förvaltningsreglerna för de bägge fonderna är desamma. Det gäller till exempel medelsfördelning mellan medlemsstaterna, krav på uppföljning och återrapporering och reglerna om administrativ nationell myndighet.

Förslaget är att 60 procent av medlen ska fördelas direkt till medlemsstaterna i två omgångar. Resterande 40 procent ska behållas av kommissionen och användas genom så kallad direkt förvaltning till åtgärder som har EU-mervärde, till särskilda åtgärder som till exempel utveckling av arbetet med flygpassageraruppgifter och Schengens informationssystem samt för akuta ändamål.

Vid detta rådsmöte kommer Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning, gränskontroll och viseringar bli föremål för diskussion. Fokus kommer troligtvis att läggas på frågan om finansiering av insatser utanför EU. Det är en uppföljning av de slutsatser som kom från Europeiska rådet i juni i år.

Regeringen anser, bland annat, att en kraftigt minskad EU-budget ska vara vägledande för nästa fleråriga budgetram. Samtidigt hör bekämpning av grov brottslighet och terrorism samt frågor om gränskontroll inte bara till EU:s utan även till Sveriges prioriteringar. Regeringen menar därför att

ISF och gränskontrollinstrumentet bör prioriteras. Regeringen kommer ändå att ifrågasätta storleksordningen på den ökade finansieringen till fonderna som föreslagits av kommissionen.

2018/19:3
5 oktober

I korta drag: Inom ramen för en mindre budget ska dessa verksamheter prioriteras. Men mot bakgrund av brexit och övrigt förstår vi alla att det finns all anledning att hålla noga kontroll på EU:s utgifter.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vi diskuterar alltså dagordningspunkterna 11 b och c, så om ni har en avvikande mening var noga med att ange om den gäller båda punkterna eller bara en.

Anf. 67 TINA ACKETOFT (L):

Liberalerna har inget att invända i sak. Vi tycker att det är viktiga frågor. Men det som går som en röd tråd genom regeringens ståndpunkt är som vanligt meningen: Regeringens vägledande prioritering i förhandlingen om nästa fleråriga budgetram är en kraftigt minskad EU-budget.

Det är vällovligt att man vill hushålla med våra gemensamma skattemedel och EU:s skattemedel. Men eftersom denna mening återkommer under hela punkt 11, under vartenda avsnitt och varenda gång vi talar om budget skulle jag med samma envishet vilja repetera Liberalernas avvikande mening: Liberalerna anser att Sverige ska ha höga ambitioner för det europeiska samarbetet. Inom områden som klimat, migration, försvar, forskning, brottsbekämpning och konkurrenskraft behöver unionens samarbete fördjupas. Det kräver omprioriteringar inom dagens ramar men också ytterligare resurser. EU:s resurser ska enbart investeras i prioriterade områden som på sikt genererar mervärde för EU:s medborgare.

Denna kan vi bara ”copy-pastea” när det gäller alla dessa frågor.

Anf. 68 TOMAS TOBÉ (M):

Fru ordförande! Utifrån nuvarande position och de förhandlingar som pågår är det en rimlig ståndpunkt. Det måste dock sägas, och det uttrycks i den svenska ståndpunkten om än möjligen något ödmjukt, att vi anser att detta är prioriterat. Här om något förväntar vi oss ett europeiskt mervärde, och det är av vikt att vi får en mycket mer effektiv gränskontroll, både för att ha kontroll och för att få mer rättssäkerhet, så detta är högt prioriterat. Men i det läge i förhandlingarna som vi befinner oss tycker jag att detta är en rimlig utgångspunkt.

Jag har dock en fundering vad gäller kostnaderna. Jag läste rådspromemorian, och det är möjligt att jag har missuppfattat. Jag vill dock passa på att ställa en fråga. På s. 4 i rådspromemorian framgår det vad gäller kostnaderna för Frontex att det ska vara på plats 2020. I ett senare läge konstaterar man att detta troligtvis kommer på plats 2027. Ska jag ta denna fråga senare kanske? Jag väntar med den.

Anf. 69 JENS HOLM (V):

Vi tycker att detta är en felaktig prioritering av EU:s gemensamma medel. Det handlar återigen om ett ensidigt fokus på att hålla människor borta från våra gränser, människor som ofta har fullt legitima skäl att vara

på flykt. Vi vet alla hur världen ser ut nu med ett tragiskt rekord i antal flyktingar. Att då lägga ännu mer pengar och nästan fyrfaldiga anslagen för att bygga nya murar mot omvärlden är som sagt fel prioritering.

Vi vill inte ha dessa fonder utan tycker att pengarna ska läggas på annat, till exempel att rädda människor på Medelhavet och annorstädes. Vi anmäler därför avvikande mening.

Vi skulle kunna debattera detta länge, men eftersom vi inte har så mycket tid stannar jag där.

Anf. 70 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Mot bakgrund av den situation vi har med brexit är grunden att vi måste vara mycket noga med hur EU:s utgifter utvecklas och var vi lägger pengarna. Vår hållning är att eftersom brexit kommer måste det finnas krav på att dra ned EU:s budget totalt sett. Görs inte det vet vi vem som får betala, nämligen de stora nettobidragsgivarna. Det är ju vi som betalar de höga avgifterna. Om man bara släpper på kommer det till slut att landa i vårt knä genom medlemsavgiften.

Men inom ramen för den mindre budgeten vill regeringen också prioritera detta, och denna prioritering upplever jag att vi i grunden är överens om, som Tomas Tobé säger.

För det första, Jens Holm: Ska Schengen någonsin kunna återupprättas och fungera måste det finnas en effektiv yttre gränsförvaltning. Annars kommer Schengen aldrig någonsin kunna komma tillbaka, så som det var tänkt en gång.

För det andra: Ska vi ha ett organiserat och ordnat migrationssystem i Europa måste det också finnas en ordning vad gäller gränsförvaltningen. Det handlar inte i första hand om att hålla människor borta utan om att människor ska kunna komma till en plats och söka asyl och att det finns ett organiserat system där.

Det finns ingen motsättning mellan en bra och effektiv gränsförvaltning och en bra migrationspolitik. Det är snarare tvärtom. Det är när man inte har ordning på detta som hela migrationssystemet sätts ifråga.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade inriktning på dagordningspunkterna 11 b och c och att L och V har anmält avvikande meningar.

Då går vi till dagordningspunkt 12 om förordningen om en europeisk gräns- och kustbevakning.

Anf. 72 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Det är en angränsande fråga. Nyss talade vi om fonderna; nu handlar det om förordningen om europeisk gräns- och kustbevakning.

Den 12 september presenterade kommissionen ett förslag till en reviderad förordning. Det är alltså ett ganska nytt förslag, som precis har kommit på bordet. Syftet är att uppnå en effektiv gräns- och migrationsförvaltning och att värna den inre säkerheten i unionen samtidigt som den inre rörligheten säkerställs.

Regeringen välkomnar, i linje med tidigare svensk ståndpunkt, förslaget. Vi är överlag positiva till det. Det är viktigt att överväga nya

idéer och förslag om hur kontroll av yttre gräns kan stärkas. Ett starkt mandat för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån är ett sådant förslag.

2018/19:3
5 oktober

Vi kommer dock att noga bevaka att det grundläggande ansvaret för gränskontrollen i EU förblir hos medlemsstaterna, för det är där det ska ligga. Det ska inte i huvudsak läggas upp på EU-nivå, utan det är ett grundläggande nationellt ansvar som vi givetvis kommer att slå vakt om.

Rådet har precis inlett en första läsning av förslaget på arbetsgruppsnivå. Vid ministerrådsmötet nästa vecka önskar ordförandeskapet en riktlinjedebatt, men man har inte presenterat några specifika frågor inför den debatten.

Jag tänkte ändå säga några ord om innehållet i förslaget. Det innehåller flera förändringar av Frontex uppgifter och befogenheter. Det mest omtalade är förslaget om inrättande av en stående gränskontrollstyrka på 10 000 personer. Denna styrka ska bestå av dels personal som anställs av byrån, dels lång- och korttidsseksunderad personal från medlemsstaterna.

Gränskontrollstyrkan ska kunna verka som gränspolis i medlemsstaterna, med i stort sett samma befogenheter som den nationella gränspolisen. Styrkan kommer dock alltid att stå under ledning av den aktuella medlemsstatens gränspolis, och den ska också följa den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning. Dessutom ska detta ske i samråd med den stat som det handlar om. EU kan alltså inte tvinga på ett land dessa gränspoliser, vilket är en viktig poäng.

När det gäller beslutsfattandet är huvudregeln att det är medlemsstaterna som är ansvariga för gränsförvaltningen. Men om en medlemsstats gränskontroll bedöms vara så ineffektiv att den utgör en risk för Schengenområdet ska kommissionen kunna fatta beslut om åtgärder efter samråd med byrån. Därefter ska det upprättas en gemensam plan för en insats i samverkan med medlemsstaten.

Detta skiljer sig från nuvarande ordning. I dag fattas ett sådant beslut av rådet, men med liggande förslag kommer kommissionen att fatta beslutet.

Förslaget innebär också att Frontex verkställande direktör får ett större mandat att besluta var den seksunderade personalen ska utplaceras och om den ska omplaceras. Man menar att man på detta sätt får en mer flexibel utplacering av styrkan som då kan flyttas dit där behovet är störst.

Dessutom får byrån en större roll gällande operativa insatser i tredjeland och ett starkare återvändandemandat. Man ska kunna genomföra verkställigheter mer självständigt när en medlemsstat beslutat om av- eller utvisning. Byrån ska också kunna genomföra återvändande från ett tredjeland till ett annat.

Vår ståndpunkt är som sagt att vi i grunden är positiva, men vi måste också göra en närmare analys av hela förslaget innan vi tar ställning till alla de enskilda delarna. Vi återkommer förstås under hösten efter hand som processen löper vidare. Det planeras redan för en överläggning med justitieutskottet nu i oktober, om jag har förstått informationen rätt. Men som sagt, förslaget lades fram den 12 september, så det är ganska färskt.

Anf. 73 TOMAS TOBÉ (M):

Fru ordförande! På s. 4 i rådspromemorian står det att förslaget omfattar en stående gränskontrollstyrka om 10 000 personer till år 2020.

På s. 6 handlar det om ekonomiska konsekvenser, där kommissionen särskilt nämner den stående styrkan med 10 000 gränskontrollanter men indikerar att den ska vara på plats först 2027 i stället för 2020.

Kan ministern klargöra? Det är ju rätt avgörande. Om det är på väg fram nu och bråttom behöver vi ju börja ta ställning till allt materiellt nu. Eller är det 2027 som gäller? I så fall har vi ju gott om tid att diskutera hur vi ska återkomma i detta. Det är en sakfråga. Mina övriga frågor är mer materiella.

Det är positivt att det blir en överläggning med justitiekanslern och att regeringen kommer hit med ett tydligt svenskt mandat. I förslaget ligger dock en befogenhetsförskjutning från rådet till kommissionen. Jag har än så länge inte hört någon indikation på en svensk ståndpunkt, alltså hur ni ser på det. Det är ju en rätt viktig principiell fråga för oss. Man kan alltid ändra inställning i denna fråga, men det vore i så fall nytt för oss. Om man är öppen för det, varför är det viktigt att flytta den från rådet? Hur resonerar regeringen i denna fråga?

Hur ser regeringen på den nya – det får man väl säga – befogenhet som ges till den verkställande direktören? Vad har vi för ståndpunkt för detta? Anser vi bara att det är en administrativ fråga, eller har vi en materiell ståndpunkt i den delen?

Anf. 74 JENS HOLM (V):

Jag har också en hel del frågor om befogenheter. Morgan Johansson sa att gränsstyrkan alltid ska agera under ledning av nationell gränspolis och att operationer får göras efter samråd med myndigheten. Vad innebär detta samråd? Innebär det en formell ansökan som formellt måste bifallas av nationell myndighet? Jag tycker att detta verkar jätte tydligt. Hela tanken med gränskontrollstyrkan är ju att den ska vara operativ och snabb och kunna agera över gränserna. Jag får inte ihop det mellan nationell och övernationell nivå.

Tredjeland har nämnts. Då ska man kunna operera inne i tredjeland. Med vilka befogenheter då?

Sedan sägs det att gränsstyrkan ska ha samma befogenheter som nationell polis. I vårt fall är det kanske inte så konstigt, för alla poliser har samma befogenhet, i alla fall gränspoliser och andra poliser. Men i andra länder är det inte riktigt så, utan där kan gränspoliser ha lägre status eller befogenheter. Då kommer gränsstyrkans befogenheter liksom att sänkas i till exempel Italien.

Vi i Vänsterpartiet tycker återigen, som i tidigare diskussioner, att detta är en felprioritering och att gränsskydd är en nationell fråga. Vi tycker inte att EU ska gå vidare fram i denna fråga.

Anf. 75 LARS ADAKTUSSON (KD):

Ordförande! Tack, statsrådet, för introduktionen och presentationen!

Vi i Kristdemokraterna tycker att detta är en viktig fråga. I grunden handlar det om det som är ett av fundamenten i Europasamarbetet, nämligen den fria rörligheten. Utan yttre säkerhet kommer vi inte att få möjlighet att återupprätta ett väl fungerande Schengensamarbete och ett väl fungerande Schengensystem, så denna fråga ser vi som fundamental för att åstadkomma ett fungerande och gott samarbete inom unionen.

Sedan har det naturligtvis ställts frågor här angående implementeringen av detta och hur det kommer att påverka de olika medlemsländerna, inte minst Sverige. Jag tänkte fråga ministern, när det gäller gränsbevakningsstyrkan: Vad ser regeringen framför sig för svenskt vidkommande när det gäller Sveriges bidrag till styrkan? Hur kommer till exempel fördelningen mellan medlemsländerna att se ut när det gäller att bidra till förstärkta resurser till Frontex, som det ytterst handlar om?

Anf. 76 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Som jag har sagt är detta ett färskt förslag. Den första riktlinjedebatten hålls den 12 oktober. Vi kommer att ha en överläggning i justitieutskottet, och jag tycker att det är där vi ska gå igenom förslagen mer i detalj. Jag tänker heller inte i mina inlägg nästa vecka gå längre än det som är den svenska ståndpunkten i dag. Därmed avstår jag från att sätta ned foten i frågor där vi behöver ha lite mer tid på oss att fundera och vi dessutom behöver ha ett klart mandat från riksdagen.

Tomas Tobé frågade om det ska vara på plats först 2027. Nja, i annexet till kommissionsdokumentet finns ett förslag både till fördelning och till hur upptrappningen ska se ut. Tanken är att det ska inledas redan 2020 och vara färdigt till 2027.

För att svara på Lars Adaktussons fråga: För svenskt vidkommande handlar det om en ganska blygsam fördelning. Vi förutsätts ställa upp med 17 sekunderade poliser 2020 – det är de korttidssektorerade. Sedan har vi långtidssektorerade: 80 år 2020. Detta är personer som jobbar i polisverksamheten som vanligt, men de ska enligt förslaget kunna vara standby för att rycka ut till andra länder och hjälpa till där om det skulle behövas. Detta har vi absolut möjlighet att bistå med, men den slutliga fördelningen kommer det förstås att förhandlas om. Om man ser på den totala bilden kommer vi ganska lindrigt ut i fördelningen i förhållande till många andra länder. Vi får se var det slutar, men det är i alla fall i det härade som vi pratar om.

Till Jens Holm vill jag säga: Jag tryckte på att om gränspoliser från andra länder opererar i Sverige ska de stå under svenskt befäl, och de ska också följa svensk lagstiftning. Detta kommer inte att ske såvida Sverige inte har sagt ja. Det måste vara samma principer som gäller för alla länder och naturligtvis också för tredjeland. Man kan inte tvinga på något annat land att poliser ska operera där, om landet inte är med på det. Det som förordningen öppnar för är en möjlighet att göra detta, men det är ingenting som kan tvingas på vare sig ett EU-land eller ett tredjeland i det avseendet.

Oavsett vilka befogenheter poliser har hemma i sina egna länder står de under svenskt befäl när de är här och följer också svensk lagstiftning. Sedan hoppas jag att vi inte ska behöva ha någon hjälp från EU med vår gränskontroll utan att vi ska kunna sköta sådant själva. Detta handlar kanske mer om bevakning av EU:s yttre gräns, om det skulle behövas.

Anf. 77 TOMAS TOBÉ (M):

Jag respekterar givetvis att statsrådet inte vill sätta ned foten i de andra frågorna. Dem kan vi återkomma till när man har gjort klart analysen.

Jag delar såklart ambitionen att vi ska kunna sköta vårt gränsskydd själva, även om vi i dag inte direkt tillhör eliten inom Europeiska unionen

när det kommer till våra egna gränskontroller. Detta får vi möjligtvis vara lite mer ödmjuka i.

Bara för att klarlägga detta med 2020 och 2027: Uppfattar jag det korrekt, att det ska vara fullt utbyggt med 10 000 gränskontrollanter 2027? Jag förstår inte varför det under rubriken ”Ekonomiska konsekvenser” står följande, nämligen ”i vilket kommissionen särskilt nämner den stående styrkan med 10 000 gränskontrollanter men där indikerar att den ska vara på plats först 2027 istället för redan 2020”.

Det är ganska tydligt att man säger att det har funnits 2020, men nu säger man att det ska komma 2027. Det kommer ju från regeringen själv.

Anf. 78 TINA ACKETOFT (L):

Detta är en del av en process, och därför sitter jag och funderar på om jag ska anmäla en avvikande mening. Men jag gör inte det, utan jag lämnar det till sakutskottet, som får ta det senare.

Precis som statsrådet poängterar – där är vi helt överens – behöver vi ett yttre gränsskydd för att kunna bevara den fria rörligheten. Det som jag sitter och funderar på är att Liberalerna inser att vi, för att ha den fria rörligheten och garantera denna, måste ha en gemensam yttre gränsbevakning av EU, likaväl som vi måste ha en gemensam asyl- och migrationspolitik inom EU.

När regeringen nu så tydligt säger att det måste vara de enskilda medlemsländerna vill jag bara flagga för att det i de fortsatta diskussionerna sannolikt kommer att komma en avvikande mening från Liberalerna när det gäller detta.

Anf. 79 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Då vill jag lämna ordet till departementssekreterare Anders Sjöberg, som håller i förhandlingarna. Han får reda ut 2027 och 2020, upptrappningen där och var det landar någonstans.

Anf. 80 Departementssekreterare ANDERS SJÖBERG:

Hur ser finansieringen ut? Vi kan börja med det. Kommissionen avsätter 11,3 miljarder euro för perioden 2021–2027 och drygt 500 miljoner euro till 2020 för att styrkan ska kunna stå klar till dess. Medlemsstaterna ska också kunna söka fondmedel för att genomföra vissa delar av förslaget och kunna rekrytera och utbilda tillräcklig personal.

Det är sant att detta sker stegvis. Olika medlemsstater ska kunna tillhandahålla poliser i en stegring eller en minskning, beroende på om de är långtidsseksunderade eller korttidsseksunderade.

Vi ska vara ärliga med att det pågår en förhandling. Siffrorna kommer säkert att förhandlas å det starkaste under hösten – vi får se – men tanken är att med den extra finansieringen ska medlemsstaterna kunna tillhandahålla den personal som anges i bilagan. En stående styrka ska kunna vara på plats 2020.

Anf. 81 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Vi har olika uppfattningar, Tina Acketoft, om frågan. Jag menar nog ändå att utgångspunkten är att det i grunden är medlemsstaterna som ska värna sina egna gränser. Sedan kan detta komma som ett komplement

ovanpå, om de i vissa situationer inte klarar av att göra det. Då ska de kunna ha ett sådant instrument och en sådan möjlighet.

2018/19:3
5 oktober

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag måste få ställa en fråga till Tina Acketoft från Liberalerna. Du sa att du sparar din avvikande mening, men menar du att du fortfarande har kvar din avvikande mening när det gäller punkten om budgeten?

Anf. 83 TINA ACKETOFT (L):

Absolut!

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Jens Holm! Hur ska jag tolka dig?

Anf. 85 JENS HOLM (V):

Vi har en avvikande mening. Vi motsätter oss förslaget helt och hållet.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens här redovisade inriktning, med avvikande meningar från Liberalerna och Vänsterpartiet.

Finns det något att säga om de övriga frågorna?

Anf. 87 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för i dag!

§ 5 Rättsliga och inrikes frågor
Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
rättsliga och inrikes frågor den 11–12 oktober 2018

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till statsrådet Alice Bah Kuhnke med medarbetare! Du hade inga återrapporter, utan vi ska gå direkt till punkt 6 på dagordningen, Grundläggande rättigheter.

Anf. 90 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH

KUHNKE (MP):

Fru ordförande! Låt mig börja med att gratulera till nya och förnyade uppdrag här i nämnden.

Det gäller som sagt punkt 6, och det första vi ska göra är att diskutera med EU:s byrå för grundläggande rättigheter. Vi har inte fått information om hur det österrikiska ordförandeskapet har tänkt sig denna diskussion. Utifrån erfarenheter från tidigare år kan det antas att direktören för EU:s byrå för grundläggande rättigheter kommer att inleda med en beskrivning av byråns rapport om läget för de grundläggande rättigheterna inom EU, följt av en diskussion.

Regeringen anser att EU:s byrå för grundläggande rättigheter utför ett betydelsefullt arbete och vill understryka vikten av att byrån ges förutsättningar att uppfylla sitt mandat. Regeringen anser att den verksamhet som bedrivs av byrån är av stor vikt för de grundläggande rättigheterna inom EU och för tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna. Byråns förutsättningar måste därför vara rimliga.

Därefter kommer vi till den stora punkten, som handlar om slutsatser om tillämpningen av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Kommissionen tar årligen fram en rapport om tillämpningen av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. EU:s byrå för grundläggande rättigheter tar även fram en rapport om läget för de grundläggande rättigheterna inom EU. Som ett svar från rådet på kommissionens rapport har det österrikiska ordförandeskapet föreslagit rådsslutsatser. Rådsslutsatser antas med konsensus och är inte rättsligt bindande.

Av artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen framgår att EU ska bygga på respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna – inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Dessa värden ska vara gemensamma för medlemsstaterna i ett samhälle som kännetecknas av mångfald, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och principen om jämställdhet mellan kvinnor och män.

I förslaget till rådsslutsatser betonas att EU är en union av värden och att rådet ser positivt på kommissionens rapport. Rådet uppmanar alla aktörer – EU-domstolen, EU:s byrå för grundläggande rättigheter, EU-kommissionen, medlemsstaterna och det civila samhället – att tillämpa och synliggöra stadgan. Rådet betonar den centrala roll som EU:s byrå för grundläggande rättigheter har i att tillhandahålla objektiva, faktabaserade råd samt statistik till EU-institutionerna och medlemsstaterna. Rådet anför

att förslag till revidering av förordningen om inrättande av byrån kommer att övervägas om ett sådant presenteras.

2018/19:3
5 oktober

Därutöver lyfts vissa centrala områden fram, bland annat icke-diskriminering, kvinnors rättigheter, barnets rättigheter, romers rättigheter, integritetsskydd, rasism och främlingsfientlighet. Områdena lyfts fram som en del av ambitionen att skapa en kultur som främjar respekten för de grundläggande rättigheterna inom unionen.

Sverige har haft stora framgångar i förhandlingarna, bland annat avseende rättigheter för personer med funktionsnedsättning, och kontinuerligt försvarat att hbtq-personers rättigheter inkluderas i rådsslutsatserna. Regeringen anser att arbetet för att främja respekten för de grundläggande rättigheterna inom EU är av stor betydelse, och förslaget till rådsslutsatser reflekterar betydelsefulla utgångspunkter för ett fortsatt arbete i fråga om efterlevnaden av de grundläggande rättigheterna inom EU. Regeringen föreslår därför att Sverige stöder antagandet av rådsslutsatserna i deras nuvarande form.

En medlemsstat motsätter sig dock styckena om hbtq-personers rättigheter, och enighet har därför inte kunnat uppnås ännu – trots kraftiga ansträngningar av ordförandeskapet Österrike. Regeringen anser att hbtq-personers rättigheter är en central fråga i arbetet med de grundläggande rättigheterna inom EU och avser därför att med full kraft fortsätta verka för att rådsslutsatserna inte försvagas. Samtidigt skulle det sända mycket olyckliga signaler om rådet misslyckades med att över huvud taget anta rådsslutsatserna.

Sveriges tveklösa position är att styckena om hbtq-personers rättigheter ska ingå. Om just dessa stycken förhindrar att rådsslutsatserna över huvud taget kan antas anser regeringen att en sista utväg, som motvilligt kan accepteras, är att dessa stycken utgår. Men i ett sådant fall – som vi fortfarande arbetar för att undvika, tillsammans med bland annat Tyskland och Frankrike – avser regeringen att avge en deklaration vid rådsmötet om betydelsen av hbtq-personers rättigheter och EU:s gemensamma värden.

Anf. 91 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Tack för föredragningen, statsrådet!

I ljuset av den negativa utveckling vi ser även i medlemsländerna, som ju redan för att få bli medlemmar i EU har lovat att anpassa sin lagstiftning för att uppfylla de grundläggande fri- och rättigheterna, är detta oerhört viktigt på ett mycket brett plan. Det här arbetet får inte försvagas, och det är i dag som sagt viktigare än någonsin att göra allt vi kan för att upprätthålla fri- och rättigheterna och påpeka de brister som finns. Vi har även pågående utfrågningar och fall enligt artikel 7 och så vidare. Detta är någonting det finns ett starkt stöd för i hela riksdagen, uppfattar jag det som.

Jag vill egentligen bara understryka betydelsen av att det blir bra rådsslutsatser. Statsrådet ska känna att det finns ett mycket brett stöd för den här ståndpunkten. När det gäller hbtq-skrivningarna är det naturligtvis mycket olyckligt, ledsamt och tråkigt om det inte skulle gå, och då gäller det att Sverige inför detta fortsätter att göra allt man kan för att få med dem. En sista utväg kan dock vara denna. Den är svår – det är ingenting

man vill ge okej till med lätt hjärta – men det låter som att regeringen ändå har en tanke om hur det ska kunna utföras.

I första hand gäller dock som sagt att göra allt som går, och lite till, för att få med allt – inklusive hbtq-slutsatserna.

Anf. 92 TINA ACKETOFT (L):

Vi har redan dragit över tiden med en timme, så jag behöver inte upprepa det Karin Enström säger. Jag kan nämligen i allra högsta grad skriva under på det. Det gäller även det statsrådet säger om att EU är en union av värden eller värderingar. EU är inte bara ett handelsavtal, som vissa vill göra det till, utan det handlar just om detta. Därför är det oerhört viktigt att det efter de fina ord som finns också finns en plan för att leva upp till dem.

Det är inte med lätt hjärta jag instämmer i statsrådets plan för hur detta ska hanteras, men jag tror att det är en realistisk sådan. Skulle vi hamna i ett läge där hbtq-frågorna inte får vara med får det inte äventyra resten av skrivelsen. Då har vi i stället den andra vägen, och så fortsätter vi att kämpa.

Anf. 93 MARTIN KINNUNEN (SD):

Sverigedemokraterna delar naturligtvis farhågan att det inte går att uppnå enighet rörande skrivningarna om hbtq-personer, och vi hoppas att regeringen kan nå framgångar i arbetet med att möjliggöra enighet om detta.

Vi har ingen avvikande mening i dag, men vi har en synpunkt. Något vi tycker att man bortser ifrån när dessa frågor diskuteras är respekten för yttrandefrihet och fri åsiktsbildning. Det är i dag ett rejält problem att de olika, mestadels amerikanska, techbolagen diskriminerar konservativa röster på nätet. Detta är en fråga som debatteras kanske framför allt i USA och kanske inte så mycket i Europa, tyvärr. Därför har vi vissa farhågor när det gäller att hatbrottsbegreppet utvidgas. Farhågan är att det kan spilla över och påverka också relevant opinionsbildning – även om det såklart inte är fel om man avgränsar det till brott. Brott ska ju bekämpas.

När det gäller påtryckningarna gentemot medieplattformarna och att man ser det som nödvändigtvis positivt att det är mer material som tas bort håller vi inte med. Det viktiga är ju att det är kriminellt, hatiskt material som tas bort; att procentsiffrorna ökar är inte nödvändigtvis bra, utan det är något som kan störa den fria åsiktsbildningen. I dag är nämligen Facebook och andra sociala medier-verktyg en vital del av infrastrukturen, och det är oroande om dessa företag – bland annat med hjälp av påtryckningar men även på grund av sina egna, vänsterliberala ledningar – helt enkelt diskriminerar människor baserat på deras åsikter.

Anf. 94 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det som ministern beskriver här är extremt olyckligt, att hbtq-personer ska offras när denna deklaration, eller detta uttalande, ska antas. Jag är rädd för att det blir ett prejudikat. Då blir det i framtiden ok att utestänga homosexuella och andra när vi talar om grundläggande mänskliga rättigheter.

Jag har respekt för regeringens sätt att förhandla, eftersom jag inte är insatt i detaljerna. Men jag är oerhört orolig för att man faktiskt ger dessa

ultrakonservativa krafter luft under vingarna och säger: Om det är så att ni inte vill respektera hbtq-personer gör vi inte det inom EU. Då talar vi om allt annat men inte detta som är känsligt.

Det hade kanske varit bättre att avvakta med att anta dessa slutsatser och låta fiaskot bli ett faktum. Därefter får man hantera frågan. Att offra en viss grupp människor på detta sätt tycker jag känns oerhört otrevligt.

Vilket land är det som konstrar? Ministern kanske sa det men jag missade det. Jag tror att jag kan gissa. Men ministern får gärna säga det ändå.

Anf. 95 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Fru ordförande! Jag börjar bakifrån. Det är Polen som har vägrat, trots starka och kraftiga ansträngningar. Jag nämnde att ordförandeskapet har drivit denna fråga hårt och tydligt. Jag har blivit imponerad av de rapporter som jag har fått – hur tufft Österrike har varit och allt man har gjort för att möta Polen, Ungern och andra.

Ni ska alla veta att vi väldigt länge stod ensamma. Jag har varit oerhört bedrövad, precis som moderaten Karin Enström och liberalen Tina Acketoft ger uttryck för, över hur uppenbart det är att det nu har blivit mycket tyst i leden när det gäller den liberala demokratin i dess kärna och de värden som Sverige och många riksdagar före oss har burit fram.

Sverige har alltså varit ensamt på många håll och kanter. Jag har frågat tjänstemännen var Tyskland och Frankrike är. De har kommit under de senaste dagarna. Så sent som i går fick vi bekräftat att Tyskland och Frankrike tydligt står bakom den svenska linjen. Det är vi som har kämpat i frågorna om funktionsnedsatta, om barn och om rättigheter för barn på flykt och så vidare.

Sverige har fått in mycket. Därför vore det så olyckligt på många sätt om dessa rådsslutsatser inte antas. Vi kommer att fortsätta att göra allt. Det är ännu inte kört. Det är ännu ett möte med ambassadörerna på onsdag. Lars Danielsson leder dem med den äran. Han har också varit framgångsrik så här långt.

Det vore ytterst olyckligt om just dessa två skrivningar – 37 och 38 i rådsslutsatserna – som jag ur mitt liberala perspektiv menar är självklara och milda skrivningar, inte är med.

Samtidigt vore det ytterst ovanligt och anmärkningsvärt om Sverige skulle bidra till att vi inte antog hela paketet. Det vore en dålig signal, gentemot både kommissionen och också implicit FRA:s arbete, som är en byrå som också är ifrågasatt av starkt ultrakonservativa krafter. Denna byrå är ifrågasatt på många sätt, inte minst vad gäller deras finansiering. Vi i Sverige menar att denna byrå är viktig och att vi har en institution i EU som bevakar den gemensamma värdegrund som vi bildade vår union kring. Många glömmer bort detta och tror att det handlar om annat. Men det handlar faktiskt om värderingar. Därför är detta den yttersta konsekvensen som jag beskriver, om vi måste göra en deklaration om vi anser att vi har kört det så långt vi kan men ändå inte når hela vägen fram. Men vi kommer att fortsätta kämpa. Det kan till slut ändå bli så att det blir en diskussion bland oss ministrar. Men vi kommer att fortsätta arbetet.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Visst var det så, Martin Kinnunen, att du sa att du inte hade någon avvikande mening?

Anf. 97 MARTIN KINNUNEN (SD):

Det stämmer.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i diskussionsdelen och att det också finns stöd för regeringens ståndpunkt i rådsslutsatserna.

Då tackar vi statsrådet med medarbetare för i dag.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Heléne Fritzon med medarbetare välkomna.

Vi börjar med återrapporten. Finns det något att säga om den?

Anf. 100 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag hänvisar till de skriftliga underlagen.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Vi går då in på dagordningspunkt 3, Direktivet om insolvens, omstrukturering och en andra chans.

Anf. 102 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Detta gäller direktivet om insolvens. I november 2016 presenterade kommissionen ett förslag till direktiv på insolvensrättens område. Det har vi tidigare redovisat här.

Förhandlingarna i rådet närmar sig slutet, och det är nu dags för rådet att anta en allmän inriktning. När det gäller själva innehållet i förslaget och med hänsyn till tiden vill jag hänvisa till det skriftliga materialet.

Regeringen har välkomnat den övergripande målsättningen med förslaget, och Sverige har medverkat konstruktivt i förhandlingarna.

Den föreslagna allmänna inriktningen är bra. Den ryms inom den svenska ståndpunkten, som vi fick stöd för vid överläggningar med civilutskottet i maj förra året. Man kan säga att den i många delar liknar de svenska reglerna på området. Sverige kan därmed stödja ordförandeskapets förslag.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Övriga frågor. Vill statsrådet säga något under denna punkt?

Anf. 104 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag ska kortfattat säga att ordförandeskapet kommer att informera om aktuella lagstiftningsförslag. Men man har ännu inte meddelat vilka. Vi får lyssna till den informationen när vi är där.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 10, Övriga frågor. Vill statsrådet säga något under denna punkt?

Anf. 106 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Det är samma sak där, att ordförandeskapet kommer att informera om ministerforumet. Vi får invänta det.

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till dagordningspunkt 11 a, Förordningen om inrättande av Asyl- och migrationsfonden.

Anf. 108 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Bakgrunden är att kommissionen i våras presenterade ett förslag om nästa fleråriga budgetram för perioden 2021–2027. Det innehöll bland annat förslag på området migration och gränsförvaltning. Som en del av dessa presenterade kommissionen i juni tre förslag till förordningar om inrättande av Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning, instrumentet för gränskontroll och viseringar. Det är dessa tre fonder som kommer att diskuteras på RIF-rådet i nästa vecka.

Jag tänkte ta tillfället i akt och berätta lite mer om Asyl- och migrationsfonden. Det övergripande syftet med Asyl- och migrationsfonden är att bidra till en effektivare hantering av migrationsströmmarna inom EU och i enlighet med EU:s gemensamma asyl- och migrationspolitik. Mer konkret kan man säga att det innebär att fonden föreslås reglera EU-finansieringen av åtgärder för att utveckla det gemensamma europeiska asylsystemet, stödja laglig migration och integration av tredjelands-medborgare och motverka irreguljär migration och främja återvändande. Det är den korta sammanfattningen.

Det är tänkt att fonden ska träda i kraft den 1 januari 2021 och löpa fram till 2027. Fondens budget föreslås uppgå till 10,415 miljarder euro. Det motsvarar ungefär en 50-procentig ökning jämfört med den nu gällande fonden på området.

Kommissionen har föreslagit att 60 procent av fondens totala budget ska fördelas genom särskilda fördelningsnycklar till medlemsstaternas nationella program. Resterande del, alltså 40 procent, anslås till den tematiska delen som hanteras av kommissionen. Den ska reserveras för särskilda åtgärder med stort mervärde för EU. Det kan vara transnationella unionsinsatser, nödbistånd, vidarebosättning, omfördelning och insatser för det europeiska migrationsnätverket.

Vid nästa veckas möte kommer Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning – gränskontroll och viseringar – att bli föremål för diskussion. Fokus kommer troligtvis att läggas på frågan om finansiering av insatser utanför EU. Det blir en uppföljning av slutsatserna från Europeiska rådet den 28 juni i år. Då gjordes en referens till behovet av att förstärka den externa dimensionen i de tre fonderna.

När det gäller regeringens ståndpunkt vill jag inledningsvis understryka att regeringen anser att en kraftigt minskad EU-budget ska vara vägledande för det fleråriga budgetprogrammet. Det är inte min fråga, som ni vet, utan det är en generell uppfattning från regeringen. Samtidigt är det en svensk prioritering att hanteringen av migrationsströmmar inom EU effektiviseras och att den gemensamma asyl- och migrationspolitiken stärks.

Eftersom fonden stöder åtgärder som till exempel vidarebosättning samt omplacering av skyddsbehövande och återvändande anser vi i regeringen att Asyl- och migrationsfonden bör prioriteras i förhandlingarna om den framtida budgeten.

Jag stannar där, så får vi se om det finns några frågor.

Anf. 109 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för redovisningen.

Inledningsvis skulle jag vilja fråga om ett för mig nytt uttryck som framgår av regeringens skriftliga förslag till svensk ståndpunkt, nämligen en stabiliserad svensk EU-avgift. Det är ett för mig nytt uttryck. Vad innebär detta? En stabilisering kan ha många innebörder. Jag vill gärna ha en kommentar till detta apropå att det åtminstone för mig är en ny ståndpunkt vad gäller våra tyckanden och låtanden kring våra avgifter till Europeiska unionen.

Anf. 110 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Jag ska uppehålla mig vid förslaget om Asyl- och migrationsfonden. Som framgår av handlingarna är denna fråga ny här i EU-nämnden. Den är också ny i riksdagen, eftersom frågan inte heller har behandlats i sakutskottet – socialförsäkringsutskottet. Vi har inte haft möjlighet att få information, överlägga och ställa frågor. Det hade varit den korrekta ordningen.

Vi har ingenting emot fonden i sig. Men det är klart att vissa frågor uppstår, bland annat om den nuvarande fondens användning av medel och att man nu avser att öka dem med 50 procent. Hur har man analyserat detta, och vad är motiveringen till detta? Dessa frågor hade kunnat ställas i utskottet, men nu har vi inte kunnat göra det.

Vi kommer att framföra en avvikande mening just för att själva överläggningen inte har skett. Mot bakgrund av den snäva tidsramen för EU-förhandlingarna är det av stor vikt att regeringen genomför överläggningarna i absolut närtid. Det är vår ståndpunkt.

Anf. 111 MARTIN KINNUNEN (SD):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Sverigedemokraterna ser ett värde i att samarbeta om dessa frågor inom EU, eftersom vi har gemensamma gränser. Vi behöver samarbete. Det vore positivt om vi kan främja återvändande och motverka illegal migration.

Det är också positivt att regeringen uttrycker en återhållsamhet vad gäller budgetmedel. Men just nu lovas det pengar till ett flertal fonder. Det ska öka väldigt mycket. Man kan tycka att vissa ändamål är bra, men vi har fortfarande linjen att minska pengarna generellt till EU så att budgeten blir mindre. Det blir knepigt om kommissionen fortsätter att förorda höjda budgetar för många olika slags ändamål.

Vi har dock en avvikande mening i och med att vi i grunden tycker att asylpolitiken ska vara en nationell kompetens. Om Sverige ska kunna ha en ansvarsfull migrationspolitik kan vi i slutändan bara förlita oss på oss själva, även om vi naturligtvis även ska kunna samarbeta.

Det finns ett flertal uppenbart dåliga saker med fonden. Det som är bra är bland annat gränsskydd och främjande av återvändande. Men samtidigt ska medel även kunna gå till saker som kan användas för att främja migration till EU, till exempel mottagningsplatser. Vi kan därför inte till fullo ställa oss bakom beskrivningen av fondens verksamhet även om det finns positiva saker. Detta är vår avvikande mening.

Anf. 112 TINA ACKETOFT (L):

Liberalerna anser fortfarande att om vi ska kunna ha en ansvarsfull migration- och asylpolitik måste den ske just gemensamt inom EU. Därför vill vi se att detta får ett tydligt avtryck i långtidsbudgeten. Detta är naturligtvis prioriterat.

Liberalerna har tidigare lyft fram den avvikande meningen att vi till skillnad från regeringen, som redan i första instans säger att Sverige inte ska betala mer, säger att vi ska betala till det som ger oss ett gemensamt mervärde. Det gör asylpolitiken i högsta grad.

Jag lyfte också fram samma fråga som Eskil Erlandsson gjorde. Vad betyder "en stabiliserad svensk EU-avgift"? I detta kan alla läsa in vad de vill och kanske gå nöjda härifrån. Jag vill dock gärna få detta förtydligat.

Så som jag uppfattar den avvikande mening som Katarina Brännström anmäler för Moderaternas räkning skulle jag även vilja anmäla för Liberalerna. Vi förbehåller oss rätten att återkomma, eftersom detta inte är sakgranskat i utskottet. Vi är dock inte emot detta i sak men tycker inte att detta har beretts på ett korrekt sätt. Vi har inte fått möjligheter till total insyn som vi är vana vid att ha.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag gärna ha ett förtydligande. Jag uppfattade inte att Moderaterna och Liberalerna argumenterade för samma sak. Vi kanske kan tydliggöra det i nästa frågerunda.

Vill Katarina Brännström kanske tydliggöra Moderaternas uppfattning?

Anf. 114 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Vi har absolut inget emot fonden, utan det handlar om hanteringen av fonden här i riksdagen. Vi har inte haft någon möjlighet att ställa sakfrågor. Det här är alltså inte en avvikande mening mot fonden. Utan det är hanteringen tidigare som inte har varit korrekt.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Som jag har förstått det har man haft lite olika rutiner. Formellt är det dock utskottet som begär en överläggning om ärenden. Om man har missat det kan man såklart tycka att det var dumt och att man därmed borde få möjlighet att återkomma om detta senare.

Kanske är det för att jag är ny på ordförandeposten och inte riktigt uppfattade den avvikande meningen korrekt. Frågan gäller om vi ska ställa oss bakom den svenska ståndpunkten. Om man har invändningar på hur processen sett ut är det en annan fråga. Man kan koppla den avvikande meningen till att antingen ställer man sig inte bakom ståndpunkten, eller så ställer man sig bakom den men förbehåller sig rätten att återkomma på

det sätt som Tina Acketoft från Liberalerna gav uttryck, att man inte hade hunnit sakgranska det hela.

Det var utifrån detta frågeställningen kom upp.

2018/19:3
5 oktober

Anf. 116 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Jag kan läsa upp precis vad vi har skrivit:

Regeringen ska inom ramen för överläggningen med riksdagen på ett tydligt sätt ange vilken linje man vill att Sverige ska driva vid EU-förhandlingar. Att en närmare analys av förslaget att inrätta en asyl- och migrationsfond inte har genomförts inför nu aktuell överläggning försvårar avsevärt riksdagens möjlighet att ha en uppfattning i frågan.

Vi förbehåller oss rätten att återkomma med vår uppfattning till dess att överläggning i ett första steg skett i aktuellt sakutskott, i detta fall socialförsäkringsutskottet. Mot bakgrund av den snäva tidsramen för EU-förhandlingarna är det av stor vikt att regeringen genomför överläggningarna i absolut närtid.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Okej. Låt oss gå vidare på talarlistan.

Anf. 118 JENS HOLM (V):

Vi är varma anhängare av att anslå mer pengar till asylsökande och migranter och till att hjälpa människor som är på flykt, se till att de kan leva under drägliga villkor och se till att de kan integreras i de samhällen dit de kommer. Det man undrar lite är om den här nya fonden verkligen har detta syfte. Jag vill ställa en konkret fråga om det.

Vi har tidigare diskuterat så kallade landstigningsplattformar för asylsökande. Vi i Vänsterpartiet anser att de är en form av uppsamlingsläger utanför Europas gränser för asylsökande och tycker inte att det är något bra förslag. Kan pengar från denna fond gå till inrättandet av de så kallade landstigningsplattformarna?

Anf. 119 LARS ADAKTUSSON (KD):

Tack, statsrådet, för redovisningen!

Mycket av diskussionen när det handlar om EU och EU:s framtid sker i perspektivet av långtidsbudgeten, som innebär en lång och rätt besvärlig process. Jag tycker att den position som regeringen har intagit när det gäller synen på långtidsbudgeten i sak är riktig. Situationen med brexit och att stramhet måste vara nyckelordet i synen på EU:s budget och framtiden är också en viktig utgångspunkt för den här diskussionen. Men om EU ska satsa på några områden är asyl- och flyktingpolitiken definitivt ett sådant område.

Från allmänheten och medborgarna finns ett berättigat krav på att vi från europeisk sida levererar de lösningar som krävs. Därför tror jag att fonden och åtgärder som denna är väldigt viktiga i den situation som vi befinner oss i. Vi behöver kunna leverera konkreta svar och lösningar på de stora utmaningar som vi står inför, men det är också riktigt i sak. Det här är ett område som ska vara prioriterat, liksom exempelvis kampen mot organiserad brottslighet och klimatfrågan. Här behöver vi inte göra mindre, utan mycket mer.

Inget land i EU eller någon annanstans klarar i dag att hantera asyl- och flyktingpolitiken på egen hand. Här krävs det samarbete, och det krävs större effektivitet. Det krävs också att vi levererar svar på de frågor som människor har i dag.

Jag tycker därför att regeringens position i frågan är riktig. Vi har inte i något avseende för avsikt att anmäla någon avvikande mening.

Anf. 120 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Låt mig ta frågor och inspel i ordning och börja med Eskil Erlandssons fråga. Jag hade tänkt säga att jag nog inte är det statsråd som ska svara på detta eftersom det är en generell beskrivning av stabiliserad EU-avgift. Men det är möjligt att vi kan konkretisera detta med hjälp av en av mina medarbetare. Låt mig få lämna över för ett kort svar.

Anf. 121 Ämnesrådet ROBIN ROSENKRANZ:

Jag skickade frågan till dem som förhandlar MFF. Regeringen har förankrat här i riksdagen att man i stället ska tala om en stabiliserad EU-avgift och att den ska hållas så låg som möjligt.

Detta har alltså tagits upp tidigare. Man har då justerat det hela från att man säger "fast avgift" till att man i stället säger "stabiliserad avgift".

Det är det svar jag fick.

Anf. 122 Statsrådet HELENE FRITZON (S):

Jag fick synpunkter från Katarina Brännström om själva processen kring förfarandet mellan utskottet och regeringen. Jag har inga problem med att instämma i att jag egentligen vill ha den andra ordningen. Det är den vi är vana vid, och den tycker vi fungerar på ett alldeles utmärkt sätt.

Nu har vi dock särskilda omständigheter. Vi har haft val. Jag vill dessutom säga att det inte är regeringen som har begärt den här ordningen, utan det är en överenskommelse för att man helt enkelt ska kunna hantera det på ett praktiskt sätt när riksdagen har konstituerat sig.

Vi vet att nästa sammanträde med berört utskott blir den 25 oktober. Vi ser fram emot att på det sättet kunna ta del av de synpunkter som finns.

Jag vet också att det i somras sändes över ett Fakta-PM från vår sida. Frågan torde därför inte vara helt ny för ledamöterna.

Men jag har som sagt förståelse för de omständigheter som har rått i samband med att ledamöterna inte förrän nu fått sina platser i respektive utskott. Jag tycker att vi får agera gemensamt för att lösa det hela så smidigt som möjligt.

Svar i sak är att fonden är en del av regeringens politik om asyl och migration. Det är en väldigt viktig del för att fullfölja vårt åtagande. Jag hoppas att vi kan få förståelse för detta.

Det här var delvis också ett svar på Tina Acketofts fråga.

I samma andetag vill jag passa på att säga att det också är bekant för mig att Liberalerna har en annan uppfattning om budgeten. Jag har full respekt för det, men vi bygger våra underlag på den hållning som regeringen har i förhandlingsarbetet. Inom detta område föreslår vi dock en prioritering för fonden.

Som svar på Martin Kinnunens och Sverigedemokraternas fråga vill jag säga att vi i grunden har helt olika syn på asyl- och migrationspolitik.

Jag kan inte kommentera detta mer än så. Regeringens politik bygger på en helhet, och denna fråga är en del av det ansvar som vi tar för solidaritet och gemensamt ansvar i EU.

2018/19:3
5 oktober

Jens Holm hade en mycket konkret fråga som handlade om landstigningsplattformar och om de kan bli en del av fondens insatser. Jag kommer till detta lite senare. Landstigningsplattformar – de benämns lite olika – är en del av stats- och regeringschefernas pågående arbete. Där finns egentligen bara ett uppdrag om att man ska titta närmare på detta. Det finns absolut ingen koppling att göra i dag mellan insatser från fonden och eventuella landstigningsplattformar.

Slutligen vill jag bara tacka Lars Adaktusson för en mycket välformulerad sammanfattning av det jag försökte säga från regeringens sida.

Anf. 123 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

För ordningens skull har vi inte någon avvikande mening, men vi kanske kan göra en protokollsanteckning. Det är utmärkt att statsrådet avser att återkomma. Det nöjer jag mig med.

Anf. 124 TINA ACKETOFT (L):

Jag vill flagga för samma sak. Om vi kan hjälpa till gör vi gärna det.

Anf. 125 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet anser också att vi har för lite information i detalj för att konkret ta ställning. Vi flaggar därför att vi i framtiden kanske kommer att ha många fler synpunkter och avvikande mening i fler fall.

Vår grundhållning är ett värdigt flyktingmottagande. Vi tycker att stora delar av EU:s flykting- och migrationspolitik i dag är på helt fel kurs. Vi får återkomma om detta.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar att det finns oliklydande avvikande meningar från Liberalerna när det gäller budgeten och från Sverigedemokraterna i sak. Sammantaget finns det ett stöd för regeringens här föreslagna inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13, Återvändandedirektivet.

Anf. 127 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Då har vi kommit till återvändandedirektivet. Vid mötet i nästa vecka kommer det att äga rum en riktlinjedebatt om kommissionens förslag till ett reviderat direktiv. Detta direktiv trädde i kraft 2010. Det innehåller gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i någon av medlemsstaterna.

Den 12 september – notera datumet, för det är i relativ närtid – presenterade kommissionen ett förslag om revidering av direktivet. Bakgrunden till det är att färre än hälften av de beslut om återvändande som har fattats av medlemsstaterna i praktiken har verkställts under de senaste åren.

Samtidigt har kommissionen konstaterat att det finns brister i medlemsstaternas återvändandeförfaranden och i tillämpningen av direktivet och att detta i sin tur förhindrar ett effektivt genomförande av

återvändandebesluten. Kommissionens förslag till omarbetning av direktivet är därför inriktat på att förkorta medlemsstaternas processer och att stärka kopplingen till asylprocessen.

Det handlar bland annat om att återvändandebeslut ska meddelas samtidigt med eller omedelbart efter det att man har fått ett avslag på asylansökan. Ändringarna är också inriktade på att åstadkomma en effektivare tillämpning av åtgärder för att förhindra att personer med återvändandebeslut avviker. Här föreslår kommissionen bland annat enhetliga kriterier för att bedöma en sådan risk och utökade möjligheter att begränsa beviljandet av tidsfrist för frivillig avresa.

För att bättre möta upp mot den tid som kan behövas för att förbereda och genomföra ett avlägsnande föreslås att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning ska införa en inledande maxperiod på förvar på minst tre månader. Jag vill då säga att Sverige i dag har två månader.

För att främja självmant återvändande ska medlemsstaterna enligt förslaget också kunna erbjuda olika typer av stöd till återvändande och återintegrering i hemlandet.

En större förändring som föreslås är att medlemsstaterna ska införa ett särskilt gränsförfarande med en förenklad och påskyndad process för återvändande. Detta förslag är kopplat till de pågående förhandlingarna om asylprocedurförordningen. Där föreslås att det ska bli obligatoriskt för medlemsstaterna att pröva vissa asylansökningar i ett gränsförfarande. Det gäller då de ansökningar som görs vid yttre gräns och där sökanden inte har angett några eller har några uppenbart osannolika asylskäl eller om sökanden utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

När en asylansökan har avslagits i ett gränsförfarande ska ett sådant förfarande tillämpas också för återvändandet. Det innebär bland annat kortare tidsfrister för överklagande och en särskild grund för förvar i högst fyra månader.

Vid den kommande riktlinjedebatten förväntar vi oss att fokus kommer att ligga på just dessa förslag om gränsförfarande. Inför mötet har ordförandeskapet presenterat ett underlag där vi som ministrar ombeds att uttala oss om huruvida man kan stödja den föreslagna ansatsen för återvändande eller hur detta förslag kan förbättras.

Vi ombeds också att uttala oss om under vilka omständigheter man kan stödja en obligatorisk tillämpning av gränsförfarande enligt asylprocedurförordningen.

Jag avser då att framhålla att Sverige inte i dag har gränsförfaranden vare sig som en del av asylprocessen eller av återvändandeprocessen. Vi, det vill säga Sverige, behöver därför titta närmare på förutsättningarna för att införa ett sådant förfarande. Det är viktigt att denna tillämpning bara sker för en tydligt avgränsad kategori sökande och att tidsfristerna för att fatta beslut och hålla sökande i förvar då hålls så korta som möjligt.

När det sedan gäller förslaget om revidering av återvändandedirektivet rent allmänt är regeringens ståndpunkt att en väl fungerande ordning för återvändande är viktig för ett gemensamt europeiskt migrationssystem. Som ni vet – jag har upprepat det flera gånger här – ska det vara effektivt, rättssäkert, långsiktigt hållbart och humant. Det ska medge beslut av hög kvalitet och värna asyrrätten. Det är den viktiga grunden.

Därför ställer sig regeringen bakom utökade ansträngningar för att verkställa återvändandebeslut, inklusive syftet att revidera återvändandedirektivet.

2018/19:3
5 oktober

Den övergripande målsättningen för regeringen är att få till stånd en ändamålsenlig ordning som ger ansvariga myndigheter goda förutsättningar att effektivt verkställa återvändandebeslut. En sådan ordning ska även säkerställa att det sker såväl rättssäkert som värdigt och med bibehållen respekt för grundläggande rättigheter inklusive asylrätten och principen om non-refoulement.

Regeringen tycker att det är bra att den starka kopplingen mellan EU:s asyl- och återvändandesystem tydliggörs i regelverket. Det är viktigt att bestämmelserna är utformade i överensstämmelse med övriga rättsakter på asyl- och migrationsområdet. Ett visst utrymme behövs för att beakta den specifika situationen i olika medlemsstater. Vi analyserar fortfarande förslaget i alla delar och återkommer inom kort också med en särskild faktagromemoria.

Anf. 128 JENS HOLM (V):

Vi delar inte prioriteringen att fokusera så mycket på att jaga människor och sända tillbaka dem till sina länder. Självklart ska lagar och regler följas, men detta är också en ekonomisk fråga och en politisk prioriteringsfråga. Jag tycker att det är fel fokus i det som ministern sa. Vi har därför en avvikande mening i detta avseende.

Anf. 129 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag har full respekt för förslaget och så vidare, men jag vill bara ge en kommentar. Det förändras nämligen väldigt snabbt, och i dagsläget beviljas 30 procent av de asylansökningar som görs i Sverige. Det är en väsentlig förändring, och det gör att trycket ökar på dem som inte får ett positivt besked.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, och Vänsterpartiet har anmält en avvikande mening.

Vi går vidare till punkterna dagordningspunkterna 14 a–g och börjar med punkt 14 a. Statsrådet kanske har något övergripande att säga om alla punkterna, men punkt 14 a kommer alltså först.

Anf. 131 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Då har vi kommit till det omfattande arbetet med reformeringen av vårt gemensamma europeiska asylsystem och vidarebosättning.

Jag vet att tiden här är lite knapp, och denna punkt är ju en lägesrapport. Den har rapporterats flera gånger i EU-nämnden. Men mot bakgrund av att vi har en ny mandatperiod och en ny nämnd var min tanke att gå igenom de olika akterna för att få en gemensam bild. Jag hoppas att det fortfarande är möjligt. Annars får ni ge mig en signal om detta.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Jag ser begränsad entusiasm runt bordet. Det beror på hur lång tid vi talar om.

Anf. 133 Statsrådet HELENE FRITZON (S):
Fem sex minuter. Jag kan försöka att korta ned det något.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:
Det hinner vi absolut.

Anf. 135 Statsrådet HELENE FRITZON (S):
Ni känner väl till att detta historiskt har en bakgrund i ett fungerande Schengensamarbete. Dublinförordningen är kort och gott ett resultat av det ursprungliga Schengensamarbetet. Det är så det hänger ihop.

Vi har sju rättsakter som vi har jobbat väldigt ingående med i över två år, och vi har kommit lite olika långt. Ibland får man bilden av att det är helt låst. Jag skulle vilja säga att vi är väldigt nära i en klar majoritet av rättsakterna för att det ska vara möjligt att gå vidare. Det är ett par rättsakter som vi ännu inte har nått en gemensam position om.

Huvudfrågan handlar om den reformerade Dublinförordningen. Det handlar helt enkelt om ansvar och solidaritet i Europa. Där finns också ett särskilt uppdrag i Europeiska rådet, där flera på varandra följande Europeiska råd sedan 2016 har enats om att principerna om ansvar och solidaritet är ett gemensamt mål i EU. Man har även enats om att det finns ett behov av ett gemensamt och mer harmoniserat asylsystem som kan stå emot framför allt framtida kriser och förhindra sekundära förflyttningar inom EU.

När det gäller själva Dublinförordningen är detta det svåraste uppdraget bland akterna. Här ligger frågan om en tvingande omfördelningsmekanism för asylsökande. Redan 2016, alltså när kommissionen kom med sitt förslag, stod det klart att medlemsstaterna var splittrade i synen på omfördelningen. Det finns tydliga markeringar från ett antal länder i EU.

De slovakiska, maltesiska och estniska ordförandeskapen som har föregått det österrikiska har på olika sätt genom sonderingar och arbete försökt att komma fram till ett förslag om en trestegsmodell. Den innebär i korthet att Dublinförordningen gäller i normalläge. Vid högt tryck aktiveras en krismekanism, och i en allvarlig kris är det Europeiska rådets riktlinjer som ska gälla.

Sedan fortsatte det bulgariska ordförandeskapet och satte igång ett intensivt förhandlingsarbete. Jag måste säga att jag var mycket imponerad av deras arbete; de gjorde stora framsteg. Det senaste kompromissförslaget innehåller både frivillig och tvingande omfördelning när en eller flera medlemsstater når upp till vissa nivåer asylsökande. Trots bulgarernas ansträngningar lyckades man dock inte nå ända fram om en gemensam position.

Utöver tvingande omfördelning finns en annan knäckfråga: den om varaktigt ansvar, som vi också måste jobba vidare med. Europeiska rådet konstaterade i slutsatserna i juni att arbetet måste fortsätta och att konsensus måste uppnås för att reformera Dublin.

Det österrikiska ordförandeskapet har fört bilaterala samtal med medlemsstaterna på ambassadörsnivå – så också med Sverige, såklart. Så sent som i går fick vi en kort rapport om detta. För att få en bild av det kan jag kort bara säga att när det gäller synen på frivillighet eller tvingande omfördelning är det enligt denna väldigt jämnt bland medlemsstaterna. Det

är 14 medlemsstater som uttalar sig för en frivillighet, medan det är 13 medlemsstater som uttalar sig för en tvingande omfördelning. Det ger en ganska bra bild av hur stämmingsläget bland medlemsstaterna är på denna punkt.

Jag ska säga något kort om mottagandedirektivet, som innehåller regler för mottagande av asylsökande. Där pågår förhandlingar med parlamentet, och man har kommit långt.

Skyddsgrundsförordningen innehåller bestämmelser om vem som ska anses som flykting eller alternativt skyddsbehövande och vilka rättigheter man ska ha i skyddsstatus. Det pågår förhandlingar mellan råd och parlament sedan hösten 2017, och jag skulle vilja säga att man har kommit ganska långt och är överens i flera delar.

I asylprocedurförordningen, som föreslås ersätta nuvarande direktiv, gäller det handläggningen, rättigheter, skyldigheter, tidsfrister och bestämmelser om säkra länder. Där har man ännu inte enats om ett mandat.

I Eurodacförordningen, som handlar om en EU-gemensam databas med fingeravtryck och som är en bas som också ska bidra till kontroll av irreguljär invandring och underlätta återvändande, har förhandlingarna kommit långt, men det finns en del utestående frågor.

Jag vill gärna kommentera EU:s asylmyndighet, för där finns ett delvis nytt innehåll och en ny ståndpunkt. Jag vill göra detta tydligt. EU:s asylmyndighet har till uppgift att stödja medlemsstaterna i genomförandet av asylregelverket. För att uppnå en enhetlig tillämpning av reglerna presenterade kommissionen en ny förordning med utökat mandat för myndigheten. Det nåddes en kompromiss i december 2017 med parlamentet om alla delar i förordningen utom dem som hänvisar till andra rättsakter i asylpaketet.

På stats- och regeringschefernas möte i juni konstaterades att myndigheten är ett viktigt verktyg för att effektivt hantera utmaningarna. Den måste kunna ge det operativa och tekniska stöd som medlemsstaterna behöver när de är i ett läge där de utsätts för ett högt migrationstryck. Därför kom datumet den 12 september; det var då kommissionen presenterade förslag till ändringar i fyra av artiklarna för att ge myndigheten ytterligare operativ kapacitet.

Enligt det förslag som föreligger och som ni har föreslår man utökade befogenheter för att stödja medlemsstaterna. Det kan antingen ske på deras egen begäran eller på myndighetens initiativ när en medlemsstat befinner sig under press. Då sker det i överenskommelse med myndigheten. Jag vill vara noga med att säga att förslaget inte innebär att myndigheten får befogenheter att fatta beslut i asylärenden eller i Dublinärenden.

Från regeringens sida anser vi att ändringsförslagen i stort sett är bra. De skulle medföra ökade möjligheter för medlemsstaterna att få stöd vid stora migrationsutmaningar. Vi anser att det är viktigt att hitta balansen mellan det utökade mandatet och medlemsstaternas nationella suveränitet.

De ändringar som föreslås förhandlas nu i rådet och ska sedan förhandlas med parlamentet.

Slutligen ska jag säga något kort om förslaget till vidarebosättningsramverk. Det är en mer sammanhållen handläggningsprocess. Det har betonats från rådets sida att deltagandet i vidarebosättningen ska vara frivilligt. Sedan driver parlamentet på för ett tvång. Vi får helt enkelt följa frågan.

Ståndpunkterna i samtliga rättsakter har utvecklats och förankrats i utskott och EU-nämnd löpande sedan 2016, och ni har dem alla i underlaget. Detta gäller dock inte EU:s förordning om en asylmyndighet – det var den jag redovisade alldeles nyss. Vi har också gjort, som vi har varit inne på tidigare, en justering i ståndpunkterna som rör EU:s utgifter. Det är mot bakgrund av att det nu finns ett förslag från kommissionen om budgetramen.

Regeringens inställning är att rättsakterna bör ses som en del av en helhet och att slutresultatet måste vara konsekvent. I nästa vecka avser jag, på regeringens uppdrag, vid behov, att understryka att det är viktigt att fortsätta arbetet med att nå resultat när det gäller reformen av det gemensamma asylsystemet, och jag hoppas att vi flyttar positionerna ytterligare framåt.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Detta är en informationspunkt på dagordningen, men som ni hörde vill regeringen ha stöd för uppdaterade ståndpunkter – de har ni fått utskickade – som statsrådet precis redogjorde för. Vi tar ställning till ståndpunkterna, helt enkelt. Då tänker jag att vi kan ta dem punkt för punkt. Är det någon som har något att säga om punkt 14 a?

Anf. 137 KARIN ENSTRÖM (M):

Tack för föredragningen! Men jag blir lite fundersam. Vad är det egentligen vi tar ställning till nu? Det är en punkt på dagordningen. Den beskrivs som en information. Det blir en lägesrapport. Det är, som sagt, inte nyheter. Det har tröskats genom EU-nämnden och genom berörda utskott efter hand. Där ligger ju det kvar som olika partier har sagt, uppfattar jag det som.

Jag vill veta vad vi säger okej till här, för det är ganska mycket. Och en hel del – det håller jag med om – har vi pratat om en massa gånger. Det är viktigt att vi kommer vidare. Men vad är det konkret som inte EU-nämnden...? Är det nya samrådet kring den här asylbyrån? Jag fattar inte riktigt.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara först säga att det vi tar ställning till är de utskickade förslagen till ståndpunkter och det som statsrådet nu har redovisat muntligen.

Statsrådet får gärna förtydliga. Jag uppfattade det som att det är en informationspunkt, men om statsrådet ändå vill delta i den debatten behöver hon en förnyad uppdaterad ståndpunkt, så att det inte blir fel i förhållande till bland annat budgeten. Du får gärna förtydliga det, Heléne Fritzson.

Anf. 139 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Jag hoppas naturligtvis, från regeringens sida, att tidigare beslutade ståndpunkter ligger kvar. Det är bara två små justeringar.

Den ena är generell. Den gäller budgetramen. På varje punkt finns det samma beskrivning av kopplingen till budget, och det är för att den processen löper parallellt.

Den andra gäller det jag försökte beskriva om den uppmaning vi fick den 12 september om ett nytt vidgat uppdrag för EU:s asylmyndighet. Det är klart att jag gärna vill ha med mig detta till nästa vecka för att kunna delta i den debatten. Det innebär inte att vi har tagit slutlig ställning till hur EU:s asylmyndighet ska se ut eller hur hela paketet slutligen ska tecknas.

Anf. 140 TINA ACKETOFT (L):

Det var väl egentligen samma sak som Karin tog upp. Jag reagerar på att regeringen vill ha mandat för en ytterligare framflyttning av positionerna, men då ska jag förstå det som att det är en ytterligare framflyttning av de positioner som regeringen redan har fått mandat för, så att säga.

Anf. 141 JENS HOLM (V):

Eftersom ministern redogjorde för alla dessa lagstiftningsakter tycker jag att det är lättare att reagera på alla samfällt i stället för att dela upp detta i sju olika diskussionsrundor.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Ja, absolut, men min mening var mest att vi måste dela upp det när vi tar beslut. Det kanske finns lite olika avvikande meningar på olika punkter, så det tror jag att vi måste göra. Men vi kan ta diskussionen samfällt nu.

Anf. 143 MARTIN KINNUNEN (SD):

Jag delar Jens synpunkt. Vi har ju diskuterat de här frågorna vid åtskilliga tillfällen. Vi har såvitt jag vet haft avvikande meningar i fråga om allting, och vi står bakom de senast lämnade avvikande meningarna. De förändringar som har skett när det gäller budgetramstexten tycker vi är bra, så där har vi inget nytt avvikande. Vad gäller asylbyrån tror jag att vi har en tidigare avvikande mening som inkluderar allting, så jag tänker inte uppehålla mig mer vid detta.

Anf. 144 ORDFÖRANDEN:

När vi tar beslut hänvisar jag till tidigare avvikande meningar. Om ni vidhåller dem kan ni bara nicka lite, så att jag har uppfattat det korrekt.

Anf. 145 KARIN ENSTRÖM (M):

Då vet jag hur vi går till väga.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Då tar vi punkt 14 a, Dublinförordningen. Där har tidigare avvikande meningar anmälts av Moderaterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet – oliklydande, antar jag. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning – med de tidigare avvikande meningarna.

Då är vi på punkt 14 b, Direktivet om mottagningsvillkor. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning men att Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har oliklydande avvikande meningar.

Då har vi punkt 14 c, Skyddsgrundsförordningen. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning men att det finns avvikande meningar från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet – oliklydande sådana.

Då har vi 14 d, Förordningen om asylförfarande. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med oliklydande avvikande meningar från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Då har vi 14 e, Eurodacförordningen. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Här finns det vad jag förstår ingen avvikande mening. Det fanns ingen budgetgrej här – eller?

Anf. 147 TINA ACKETOFT (L):

Ja, förlåt, jag trodde vi kom överens om att den står...

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Liberalerna har en avvikande mening i den delen.

Då har vi 14 f, Förordningen om EU:s asylbyrå. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Då har vi punkt 14 g om vidarebosättning. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, men det finns avvikande meningar från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och KD och oliklydande från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Anf. 149 JENS HOLM (V):

Jag trodde att du också skulle fråga om mandatet för budgetprioriteringarna och Easo. Vad det gäller budgetprioriteringarna tycker vi att pengar går till fel saker, helt enkelt, så vi ställer oss inte bakom det. I övrigt är vi med.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Kan vi göra så att vi lägger till den avvikande meningen från Vänsterpartiet på den punkten? Ja.

Då är vi på dagordningspunkt 15, Övriga frågor. Vill statsrådet säga något där? Nej.

Då har vi dagordningspunkt 16, Migration.

Anf. 151 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):

Det är en punkt om migration, som jag vill säga är ständigt återkommande på våra ministermöten, i lite olika former. Denna gång står den som en diskussion.

Min bedömning är att den naturligtvis kommer att handla väldigt mycket om de händelser vi har haft denna sommar – det tror jag kommer att nämnas – kring migrationen i Medelhavet, också med anledning av den debatt vi har haft om att fartyg inte tillåts anlända i hamnar.

Vi har sannolikt också denna gång en uppföljning av slutsatserna från Europeiska rådet i somras, där man hade en diskussion. Slutsatserna handlar om att rädda liv.

På rådet enades ledarna bland annat om att uppmana råd och kommission att snarast undersöka konceptet med regionala landstigningsarrange-

mang, och då i nära samarbete med berörda tredjeländer och med UNHCR och IOM.

Jag får många frågor om det praktiska genomförandet – också här i dag – när det gäller att rädda liv. Då accepterade ledarna under Europeiska rådet att utforska, som det uttrycks, dels dessa landstigningsarrangemang i tredjeländer, dels ett koncept för kontrollerade center inom EU.

På temat har samtal förts mellan EU:s medlemsstater och tredjeländer runt Medelhavet, UNHCR och IOM. Flertalet medlemsstater har framhållit att utvecklingen av dessa koncept bör fortgå parallellt. Ännu har ingen sagt sig villig att hysa ett kontrollerat center. Om man kan komma överens om principer och mål för landstigningsarrangemang förväntas närmandet av aktuella tredjeländer ske inom ramen för redan befintligt EU-samarbete. Det andra är EU:s övergripande strategi för migration och rörlighet och partnerskapsram.

Vi tycker att det är viktigt att de regionala lösningarna utarbetas i nära samarbete med FN-ledda organisationer och att det görs i enlighet med internationell rätt. Upplägget får inte riskera att leda till att migranter och flyktingar frantas sina mänskliga rättigheter. Det gäller också rätten att söka asyl. Vi anser inte heller från regeringens sida att ad hoc-lösningar är en väg framåt, utan vi vill fortsätta att verka för ett långsiktigt hållbart och solidariskt system där alla medlemsländer tar sitt ansvar och att det sker en omfördelning av asylsökande och en fungerande vidarebosättning. Det avser jag att lyfta fram under diskussionspunkten om migration när vi möter ministrarna nästa vecka.

Anf. 152 MARTIN KINNUNEN (SD):

Detta är en mycket viktig fråga. Det handlar om att rädda liv och möjliggöra en migrationspolitik i EU som inte fortsätter att döda människor, för det gör den i dag. Tusentals och åter tusentals människor dör på Medelhavsrutten. Vi skulle önska en position från Sveriges sida där man verkar för att stänga Medelhavsrutten och övergå till ett kvotsystem – detta för att helt enkelt upphöra med det som gör att människor dör. Med anledning av det anmäler vi en avvikande mening.

Anf. 153 TINA ACKETOFT (L):

Jag har absolut ingen avvikande mening. Jag blir särskilt glad när jag hör att statsrådet avser att ta upp just den senare tidens händelser, där hjälporganisationer direkt har motarbetats med EU-medel, så att säga. Vi har tvingat fartyg att byta flagg eller att avregistreras och så vidare. På så sätt kan de inte längre bistå med den hjälp som i allra högsta grad behövs om vi avser att inte bara bevaka våra gränser utan också rädda liv. Men jag förstod att statsrådet var på den bollen, och jag vill uttrycka min tacksamhet för det.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, och Sverigedemokraterna har anmält avvikande mening.

Finns det något att säga under dagordningspunkten 17, Övriga frågor?

2018/19:3
5 oktober

Anf. 155 Statsrådet HELÉNE FRITZON (S):
Nej, tack! Jag avstår. Det är fråga om information som vi kommer att lyssna till.

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar statsrådet för i dag.

**§ 1 Beslut om generell rätt till närvaro för tjänstemän vid
utskottsavdelningen och sekretariatet för EU-samordning
vid EU-nämndens sammanträden.1**

§ 2 Miljö	2
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 2 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	2
Anf. 3 JENS HOLM (V)	3
Anf. 4 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	3
Anf. 5 JENS HOLM (V)	4
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	4

§ 3 Miljö	5
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 8 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	5
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 10 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	5
Anf. 11 ÅSA COENRAADS (M)	6
Anf. 12 JENS HOLM (V)	6
Anf. 13 MARTIN KINNUNEN (SD)	6
Anf. 14 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	7
Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD)	8
Anf. 16 JENS HOLM (V)	8
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 18 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	9
Anf. 19 ÅSA COENRAADS (M)	9
Anf. 20 JENS HOLM (V)	10
Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C).....	10
Anf. 22 MARTIN KINNUNEN (SD)	10
Anf. 23 TINA ACKETOFT (L)	11
Anf. 24 LARS ADAKTUSSON (KD)	11
Anf. 25 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	11
Anf. 26 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	12
Anf. 27 MARKUS SELIN (S).....	12
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 29 ÅSA COENRAADS (M)	12
Anf. 30 JENS HOLM (V)	13
Anf. 31 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	13
Anf. 32 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	13
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 34 MARTIN KINNUNEN (SD)	14
Anf. 35 JENS HOLM (V)	14
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 37 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	14
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 39 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP).....	15
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	15

§ 4 Rättsliga och inrikes frågor

.....	16
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 42 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	16
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 44 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	16
Anf. 45 TINA ACKETOFT (L)	19
Anf. 46 TOMAS TOBÉ (M)	19
Anf. 47 JENS HOLM (V)	20
Anf. 48 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	20
Anf. 49 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 50 JENS HOLM (V)	21
Anf. 51 Kanslirådet JONAS BRUNBERG	21
Anf. 52 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 53 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 54 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 55 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 56 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 57 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 58 ADAM MARTTINEN (SD)	23
Anf. 59 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 60 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 61 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 63 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 65 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 66 ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 67 TINA ACKETOFT (L)	26
Anf. 68 TOMAS TOBÉ (M)	26
Anf. 69 JENS HOLM (V)	26
Anf. 70 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	27
Anf. 71 ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 72 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	27
Anf. 73 TOMAS TOBÉ (M)	28
Anf. 74 JENS HOLM (V)	29
Anf. 75 LARS ADAKTUSSON (KD)	29
Anf. 76 Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S).....	30

Anf. 77	TOMAS TOBÉ (M)	30	2018/19:3
Anf. 78	TINA ACKETOFT (L)	31	5 oktober
Anf. 79	Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)	31	
Anf. 80	Departementssekreterare ANDERS SJÖBERG	31	
Anf. 81	Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)	31	
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 83	TINA ACKETOFT (L)	32	
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 85	JENS HOLM (V)	32	
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	32	
Anf. 87	Justitie- och inrikesminister MORGAN JOHANSSON (S)	32	
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	32	

§ 5 Rättsliga och inrikes frågor

	33
Anf. 89 ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 90 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	33
Anf. 91 KARIN ENSTRÖM (M).....	34
Anf. 92 TINA ACKETOFT (L)	35
Anf. 93 MARTIN KINNUNEN (SD)	35
Anf. 94 JENS HOLM (V)	35
Anf. 95 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	36
Anf. 96 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 97 MARTIN KINNUNEN (SD)	36
Anf. 98 ORDFÖRANDEN.....	37

§ 6 Rättsliga och inrikes frågor

		38
Anf. 99	ORDFÖRÄNDEN.....	38
Anf. 100	Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	38
Anf. 101	ORDFÖRÄNDEN.....	38
Anf. 102	Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	38
Anf. 103	ORDFÖRÄNDEN.....	38
Anf. 104	Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	38
Anf. 105	ORDFÖRÄNDEN.....	38
Anf. 106	Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	39
Anf. 107	ORDFÖRÄNDEN.....	39
Anf. 108	Statsrådet HELENE FRITZON (S).....	39
Anf. 109	ESKIL ERLANDSSON (C).....	40
Anf. 110	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M).....	40
Anf. 111	MARTIN KINNUNEN (SD).....	40
Anf. 112	TINA ACKETOFT (L).....	41
Anf. 113	ORDFÖRÄNDEN.....	41
Anf. 114	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M).....	41
Anf. 115	ORDFÖRÄNDEN.....	41
Anf. 116	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M).....	42
Anf. 117	ORDFÖRÄNDEN.....	42

Anf. 118	JENS HOLM (V)	42
Anf. 119	LARS ADAKTUSSON (KD)	42
Anf. 120	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	43
Anf. 121	Ämnesrådet ROBIN ROSENKRANZ	43
Anf. 122	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	43
Anf. 123	KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	44
Anf. 124	TINA ACKETOFT (L)	44
Anf. 125	JENS HOLM (V)	44
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 127	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	44
Anf. 128	JENS HOLM (V)	46
Anf. 129	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	46
Anf. 130	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 131	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	46
Anf. 132	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 133	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	46
Anf. 134	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 135	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	47
Anf. 136	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 137	KARIN ENSTRÖM (M)	49
Anf. 138	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 139	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	49
Anf. 140	TINA ACKETOFT (L)	50
Anf. 141	JENS HOLM (V)	50
Anf. 142	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 143	MARTIN KINNUNEN (SD)	50
Anf. 144	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 145	KARIN ENSTRÖM (M)	50
Anf. 146	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 147	TINA ACKETOFT (L)	51
Anf. 148	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 149	JENS HOLM (V)	51
Anf. 150	ORDFÖRANDEN	51
Anf. 151	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	51
Anf. 152	MARTIN KINNUNEN (SD)	52
Anf. 153	TINA ACKETOFT (L)	52
Anf. 154	ORDFÖRANDEN	52
Anf. 155	Statsrådet HELÉNE FRITZON (S)	52
Anf. 156	ORDFÖRANDEN	52